

เที่ยวไทย ครีกครื้น
เชรชฐกิจไทย คึกคัก

ลพบุรี

ทุ่งดอกทานตะวัน

การเดินทาง	๖
สถานที่ที่น่าสนใจ	๙
อำเภอเมืองลพบุรี	๙
อำเภอลำไ้	๒๙
อำเภอบ้านหมี่	๓๒
อำเภอโคกสำโรง	๓๓
อำเภอพัฒนานิคม	๓๔
อำเภอชัยบาดาล	๓๗
อำเภอลำสนธิ	๔๐

สารบัญ

แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ทหาร	๔๓
แหล่งหัตถกรรมและสินค้าพื้นเมือง	๔๔
เทศกาลงานประเพณี	๔๘
ตัวอย่างโปรแกรมนำเที่ยว	๕๐
สิ่งอำนวยความสะดวกในจังหวัดลพบุรี	๕๑
สถานที่พัก	๕๑
ร้านอาหาร	๕๔
หมายเลขโทรศัพท์สำคัญ	๕๗

ทางรถไฟ เชื้อนป่าสักชลสิทธิ์

ลพบุรี

วังนารายณ์คู่บ้าน ศาลพระกาฬคู่เมือง
ปราสาทสามยอดลือเลื่อง เมืองแห่งดินสอพอง
เชื้อนป่าสักชลสิทธิ์เกริกก้อง
แผ่นดินทองสมเด็จพระนารายณ์

ลพบุรีเป็นเมืองแห่งความหลากหลายและต่อเนื่องทางวัฒนธรรมยาวนานกว่า ๓,๐๐๐ ปี ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน ค้นพบหลักฐานทางประวัติศาสตร์มากที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศตั้งแต่สมัยทวารวดี (พุทธศตวรรษที่ ๑๑-๑๖) ลพบุรีอยู่ได้อำนาจมอญและขอมจนกระทั่งในตอนต้นของพุทธศตวรรษที่ ๑๙ คนไทยจึงเริ่มมีอำนาจขึ้นในดินแดนแถบนี้ ในรัชสมัยของพระเจ้าอู่ทองปฐมกษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยา ลพบุรีมีฐานะเป็นเมืองลูกหลวง กล่าวคือพระเจ้าอู่ทองได้โปรดให้พระราเมศวร ราชโอรสองค์ใหญ่เสด็จมาครองเมืองลพบุรี เมื่อ พ.ศ. ๑๘๙๓ พระราเมศวรโปรดให้สร้างป้อม ชตุศ และสร้างกำแพงเมืองอย่างมั่นคง เมื่อพระเจ้าอู่ทองสวรรคตใน พ.ศ. ๑๙๑๒ พระราเมศวรต้องถวายเป็นราชบัลลังก์ให้แก่พระปิตุลาของพระองค์ ซึ่งได้ขึ้นครองราชย์พระนามว่า พระบรมราชาธิราชที่ ๑ ส่วนพระราเมศวรครองเมืองลพบุรีสืบต่อไป จนถึง พ.ศ. ๑๙๓๑ สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๑ สวรรคต พระราเมศวรจึงเสด็จขึ้นครองราชย์ ณ กรุงศรีอยุธยาเป็นครั้งที่สอง

หลังจากนั้นมาเมืองลพบุรีได้ลดความสำคัญลงไป จนกระทั่งมาถึงสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (พ.ศ. ๒๑๙๙-๒๒๓๑) ลพบุรีได้รับการทำนุบำรุงครั้งใหญ่ สืบเนื่องมาจากการคุกคามของชนชาติฮอลันดาที่ติดต่อค้าขายกับไทย ทำให้สมเด็จพระนารายณ์ทรงเห็นว่ากรุงศรีอยุธยานั้นไม่ปลอดภัยจากการปิดล้อมระดมยิงของข้าศึกหากเกิดสงคราม จึงได้สร้างเมืองลพบุรีเป็นราชธานีที่สองขึ้น เพราะลพบุรีมีลักษณะทางยุทธศาสตร์เหมาะสม ในการสร้างลพบุรีขึ้นใหม่ สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงได้รับความช่วยเหลือจากช่างชาวฝรั่งเศสและอิตาเลียน และได้สร้างพระราชวังและป้อมปราการเป็นแนวป้องกันอย่างแข็งแรง สมเด็จพระนารายณ์มหาราชได้ประทับอยู่ที่ลพบุรีเป็นส่วนใหญ่ และโปรดให้ทูตและชาวต่างประเทศเข้าเฝ้าพระองค์ที่เมืองนี้หลายครั้ง

สิ้นรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์ฯ แล้ว ลพบุรีก็หมดความสำคัญลง สมเด็จพระเพทราชาได้ทรงย้ายหน่วยราชการทั้งหมดกลับกรุงศรีอยุธยา ในรัชกาลต่อๆ มา ก็ไม่ได้เสด็จมาประทับที่เมืองนี้อีก จนกระทั่งถึงรัชกาลที่ ๔ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ใน พ.ศ. ๒๔๐๖ โปรดฯ ให้บูรณะเมืองลพบุรี ซ่อมกำแพง ป้อม และประตูพระราชวังที่ชำรุดทรุดโทรม และสร้างพระที่นั่งพิมานมงกุฎขึ้นในพระราชวังเป็นที่ประทับ และพระราชทานนามว่า “พระนารายณ์ราชนิเวศน์” ลพบุรีจึงแปรสภาพเป็นเมืองสำคัญอีกครั้งหนึ่ง

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ลพบุรีได้รับการทำนุบำรุงอีกครั้งหนึ่งในสมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ซึ่งได้สร้างเมืองลพบุรีใหม่อันเป็นเมืองทหารอยู่ทางด้านทิศตะวันออกของทางรถไฟ มีอาณาเขตกว้างขวาง ส่วนเมืองเก่านั้นอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของทางรถไฟ เมืองลพบุรีจึงเป็นศูนย์กลางสำคัญทางยุทธศาสตร์เมืองหนึ่งในปัจจุบันนี้ ลพบุรีอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ๑๕๓ กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมด ๖,๕๘๖.๖๗ ตารางกิโลเมตร

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดเพชรบูรณ์ และนครสวรรค์
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสระบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดนครราชสีมา และชัยภูมิ
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดสิงห์บุรี อ่างทอง และนครสวรรค์

การเดินทาง

รถยนต์

๑. จากกรุงเทพฯ ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑ (ถนนพหลโยธิน) ผ่านจังหวัดสระบุรี อำเภอพระพุทธบาท เข้าสู่จังหวัดลพบุรี ระยะทาง ๑๕๓ กิโลเมตร

๒. จากกรุงเทพฯ ใช้เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๒ ซึ่งแยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑ ผ่านจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จะมีทางแยกเข้าได้ ๓ ทาง คือ

- เข้าทางอำเภอบางปะหัน ผ่านอำเภอนครหลวง เข้าสู่ทางหลวงหมายเลข ๓๑๙๖ ผ่านอำเภอบ้านแพรก เข้าสู่จังหวัดลพบุรี
- เข้าตรงทางแยกต่างระดับจังหวัดอ่างทอง ไปยังอำเภอบางระจัน แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข ๓๑๙๖ ผ่านอำเภอบ้านแพรก เข้าสู่จังหวัดลพบุรี
- ผ่านจังหวัดอ่างทอง สิงห์บุรี แล้วใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๓๑๑ (สายสิงห์บุรี-ลพบุรี) ผ่านอำเภอบางบาล เข้าสู่จังหวัดลพบุรี

รถโดยสาร มีรถโดยสารประจำทางปรับอากาศออกจากสถานีขนส่งหมอชิต ๒ ทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๐๕.๐๐-๒๐.๓๐ น. ทุกครึ่งชั่วโมง ค่าโดยสารคนละ ๘๐ บาท รายละเอียดสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ โทร. ๐ ๒๙๓๖ ๒๙๕๒-๖๖ www.transport.co.th หรือ บริษัท ลพบุรีสิงห์ ทรานสปอร์ต จำกัด ตั้งแต่เวลา ๐๕.๐๐-๒๐.๐๐ น. รถออกทุก ๕๐ นาที ใช้เวลาประมาณ ๒ ชั่วโมง ๔๐ นาที โทร. ๐ ๒๙๓๖ ๓๖๐๓ (สำนักงานลพบุรี) โทร. ๐ ๓๖๖๑ ๒๖๒๗

รถไฟ การเดินทางโดยรถไฟ สามารถเดินทางโดยรถไฟสายเหนือ ออกจากสถานีรถไฟหัวลำโพงทุกวัน วันละหลายเที่ยว รายละเอียดติดต่อสอบถามเพิ่มเติมได้ที่หน่วยบริการเดินทาง การรถไฟแห่งประเทศไทย โทร. ๑๖๙๐, ๐ ๒๒๒๐ ๔๓๓๔, ๐ ๒๒๒๐ ๔๔๔๔ (สำรองตั๋วทางโทรศัพท์ ๓ วันขึ้นไป แต่ไม่เกิน ๖๐ วัน) หรือ www.railway.co.th

ระยะทางจากอำเภอเมืองลพบุรีไปยังอำเภอต่างๆ

อำเภท่าวัง	๑๐ กิโลเมตร
อำเภอบ้านหมี่	๓๒ กิโลเมตร
อำเภอโคกสำโรง	๓๕ กิโลเมตร
อำเภอพัฒนานิคม	๕๑ กิโลเมตร
อำเภอหนองม่วง	๕๔ กิโลเมตร
อำเภอสระโบสถ์	๖๕ กิโลเมตร
อำเภอโคกเจริญ	๗๗ กิโลเมตร
อำเภอท่าหลวง	๘๓ กิโลเมตร
อำเภอชัยบาดาล	๙๗ กิโลเมตร
อำเภอลำสนธิ	๑๒๐ กิโลเมตร

ระยะทางจากจังหวัดลพบุรีไปยังจังหวัดใกล้เคียง

สิงห์บุรี	๓๓ กิโลเมตร
สระบุรี	๔๖ กิโลเมตร
อ่างทอง	๖๗ กิโลเมตร
พระนครศรีอยุธยา	๙๘ กิโลเมตร

วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ

สถานที่น่าสนใจ

อำเภอเมืองลพบุรี

วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ ตั้งอยู่ตรงข้ามกับสถานีรถไฟลพบุรี สร้างในสมัยใดไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด เมื่อเข้าไปในบริเวณวัด จะพบศาลาเปลื้องเครื่องเป็นอันดับแรก ศาลาเปลื้องเครื่องนี้ใช้เป็นที่สำหรับพระเจ้าแผ่นดินเปลื้องเครื่องทรงก่อนที่จะเข้าพิธีทางศาสนา ในพระวิหารหรือพระอุโบสถ ปัจจุบันศาลาเปลื้องเครื่องคงเหลือเพียงเสาเอนอยู่เท่านั้น ส่วนอื่นปรักหักพังไปหมดแล้ว ถัดจากศาลาเปลื้องเครื่องเป็นวิหารหลวง ซึ่งสร้างในสมัยสมเด็จพระนารายณ์ฯ เป็นวิหารขนาดใหญ่มาก ประติมากรรมเป็นเหลี่ยมแบบไทย หน้าต่างเจาะช่องแบบโกธิคของฝรั่งเศส ภายในสร้างฐานชุกชีประดิษฐานพระพุทธรูป ทางทิศใต้ของวิหารหลวงเป็นพระอุโบสถขนาดย่อม ประติมากรรมหน้าต่างเป็นแบบฝรั่งเศสทั้งหมด ห่างไปทางทิศตะวันตกของวิหารหลวงเป็นพระปรางค์องค์ใหญ่ที่สูงที่สุดในลพบุรี สร้างเป็นพุทธเจดีย์ องค์ปรางค์ก่อด้วยศิลาแลงโอบกปูน มีเครื่องประดับลวดลายเป็นพระพุทธรูปและพุทธประวัติ ที่ลายปูนปั้นหน้าบันพระปรางค์แสดงถึงอิทธิพลของพุทธศาสนานิกายมหายาน และซุ้มโคปุระของปรางค์องค์ใหญ่เป็นศิลปะละโว้ มีลายปูนปั้นที่ถ้อยงามมาก เดิมคงจะสร้างในสมัยขอมเรืองอำนาจ แต่ได้รับการซ่อมแซมในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดี สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ และสมเด็จพระนารายณ์ฯ ลวดลายจึงปะปนกันหลายสมัย

ปรากฏองค์นี้เดิมบรรจุพระพุทธรูปไว้เป็นจำนวนมาก ที่ขึ้นชื่อคือ พระเครื่องสมัยลพบุรี เช่น พระหยวน พระร่วง ซึ่งมีการขุดพบเป็นจำนวนมาก

อีกสิ่งหนึ่งที่สมควรจะกล่าวถึงคือปรากฏร่องรอยทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือที่มุกกลีบมะเฟืองทุกมุมบันเป็นรูปเทพพนมหันออกรอบทิศ พระพักตร์เป็นสี่เหลี่ยม พระขนงต่อกัน ลักษณะเป็นศิลปะแบบอุทองขภูเป็นทรงสามเหลี่ยมมีรัศมีออกไปโดยรอบ เป็นศิลปะที่มีความงามแปลกตาหาดูได้ยากในเมืองไทย

ที่วัดพระศรีรัตนมหาธาตุนี้เปิดให้เข้าชมระหว่างเวลา ๐๗.๐๐-๑๗.๐๐ น. เว้นวันจันทร์-อังคาร อัตราเข้าชม คนไทย ๑๐ บาท ต่างประเทศ ๕๐ บาท เด็กไม่เสียค่าใช้จ่าย หรือสามารถซื้อบัตรรวมชาวไทย ๓๐ บาท ชาวต่างประเทศ ๑๕๐ บาท โดยบัตรนี้สามารถเข้าชม วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ พระที่นั่งไกรสรสีหราช พระปรางค์สามยอดและบ้านหลวงวิชาเยนทร์ สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมที่ สำนักงานศิลปากรที่ ๔ ลพบุรี โทร. ๐ ๓๖๔๑ ๒๕๑๐, ๐ ๓๖๔๑ ๓๗๗๙

อาคารสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานลพบุรี ตั้งอยู่ด้านข้างวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ เป็นอาคารไม้ ๒ ชั้น หลังคาทรงปั้นหยา สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๓ โดยท่านพระครูลพบุรีคณาจารย์ เจ้าอาวาสวัดเสารงทอง เพื่อใช้เป็นสถานที่เรียนแทนตึกโคโรซาน ซึ่งตั้งอยู่ภายในวัดเสารงทอง โรงเรียนแห่งนี้มีชื่อว่า โรงเรียนพระนารายณ์ เป็นโรงเรียนชายประจำจังหวัด

พระนารายณ์ราชนิเวศน์

ต่อมาในปี พ.ศ.๒๔๘๑ ได้ย้ายโรงเรียนไปอยู่ที่โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จนถึงปัจจุบัน อาคารไม้ ๒ ชั้นหลังนี้จึงอยู่ในความดูแลของกรมศิลปากร ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน เมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๗ และ ททท. ได้ขออนุญาตใช้เป็นอาคารสำนักงาน จากกรมศิลปากร เมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๑ เปิดบริการทุกวัน เวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น.

พระนารายณ์ราชนิเวศน์ สมเด็จพระนารายณ์มหาราชโปรดให้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.๒๒๐๙ เพื่อใช้เป็นที่ประทับ ณ เมืองลพบุรี แบ่งเป็นเขตพระราชฐานชั้นนอก เขตพระราชฐานชั้นกลาง และเขตพระราชฐานชั้นใน กำแพงพระราชวังก่ออิฐถือปูนมีใบเสมาเรียงรายบนสันกำแพงมีซุ้มประตูทั้งหมด ๑๑ ประตู ประตูทางเข้าเป็นทรงจตุรมุขมีช่องทางเข้าโค้งแหลม ตรงจั่วซุ้มประตูตกแต่งลายกระจิงปูนปั้นที่วิวัฒนาการมาจากดอกบัว ที่ซุ้มประตูและกำแพงพระราชฐานชั้นกลางและชั้นในมีช่องเล็ก ๆ เจาะเป็นรูปโค้งแหลมคล้ายบัวเรียงเป็นแถวสำหรับวางตะเกียง ประมาณ ๒,๐๐๐ ช่อง ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๔) โปรดเกล้าฯ ให้ซ่อมแซมขึ้นใหม่เมื่อ พ.ศ.๒๓๙๙ เพื่อให้เป็นราชธานีชั้นใน และพระราชทานชื่อว่า “พระนารายณ์ราชนิเวศน์” สิ่งก่อสร้างภายในพระราชวังแบ่งตามยุคสมัยเป็น ๒ กลุ่ม คือ

สิ่งก่อสร้างในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

พระที่นั่งดุสิตสวรรค์ธัญญมหาปราสาท เป็นพระที่นั่งศิลปกรรมแบบไทยและฝรั่งเศสผสมกัน เดิมเป็นท้องพระโรงมียอดแหลมทรงมณฑป ตรงกลางท้องพระโรงมีสีหบัญชร ซึ่งเป็นที่เสด็จออกเพื่อทรงมีพระราชปฏิสันถารกับผู้เข้าเฝ้า ประตูและหน้าต่างท้องพระโรงซึ่งอยู่ด้านหน้าทำเป็นโค้งแหลม ส่วนตัวมณฑปซึ่งอยู่ด้านหลังทำประตูหน้าต่างเป็นซุ้มแบบไทย คือ ซุ้มเรือนแก้วฐานสิงห์ ในจดหมายเหตุทูตฝรั่งเศส กล่าวพรรณนาพระที่นั่งว่า “ตามผนังประดับด้วยกระจกเงา ซึ่งนำมาจากฝรั่งเศส เพดานแบ่งเป็นช่องสี่เหลี่ยมจัตุรัส ๔ ช่อง ประดับด้วยลายดอกไม้ทองคำ และแก้วผลึกที่ได้มาจากเมืองจีนงดงามมาก” ผนังด้านนอกพระที่นั่งตรงมณฑปชั้นล่างเจาะเป็นช่องโค้งแหลมไว้สำหรับวางตะเกียง ซึ่งจะเห็นได้อีกเป็นจำนวนมากตามซุ้มประตูและกำแพงของพระราชวัง สมเด็จพระนารายณ์ฯ เคยเสด็จออกรับคณะราชทูตฝรั่งเศส เชอวาลิเยร์ เดอ ชอมองด์ ที่พระที่นั่งองค์นี้ในปี พ.ศ. ๒๒๒๘ ด้วย

พระที่นั่งจันทรพิศาล สร้างขึ้นในปี พ.ศ.๒๒๐๘ เป็นที่ประทับของสมเด็จพระนารายณ์ฯ ที่สร้างทับลงไปบนรากฐานเดิม

ของพระที่นั่งซึ่งพระราเมศวรโอรสองค์ใหญ่ของพระเจ้าอู่ทองได้
ทรงสร้างเมื่อครั้งครองเมืองลพบุรี พระที่นั่งองค์นี้เป็นสถาปัตยกรรม
แบบไทยแท้ ด้านหน้ามีมุขเด็จ ภายหลังเมื่อได้สร้างพระที่นั่งสุทาสวรรค์
ขึ้น สมเด็จพระนารายณ์ ทรงย้ายไปประทับที่พระที่นั่งองค์ใหม่ และ
โปรดให้ใช้พระที่นั่งจันทรพิศาลเป็นที่ออกขุนนาง ซึ่งตรงกับบันทึก
ของชาวฝรั่งเศสว่าเป็นหอประชุมองคมนตรี ในสมัยรัชกาลที่ ๔
ทรงบูรณะพระที่นั่งองค์นี้ตามแบบของเดิม ปัจจุบันใช้จัดแสดงเรื่องราว
พระราชประวัติของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชและงานประณีตศิลป์
สมัยอยุธยาและรัตนโกสินทร์

พระที่นั่งสุทาสวรรค์ เป็นที่ประทับส่วนพระองค์ของสมเด็จพระ
นารายณ์ ตั้งอยู่ในเขตพระราชฐานชั้นใน บันทึกของชาวฝรั่งเศส
กล่าวว่า “พระที่นั่งองค์นี้ตั้งอยู่ในพระราชอุทยานที่ร่มรื่น ทรงปลูก
พรรณไม้ต่าง ๆ ด้วยพระองค์เอง หลังคาพระที่นั่งมุงด้วยกระเบื้อง
เคลือบสีเหลือง ที่มุงทั้งสี่ มีสระน้ำใหญ่สี่สระ เป็นที่ทรงสนานของ
พระเจ้าแผ่นดิน” สมเด็จพระนารายณ์ สวรรคต ณ พระที่นั่งองค์นี้
เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม พ.ศ.๒๒๓๑

ตึกพระเจ้าเหา ตั้งอยู่ทางด้านใต้ของเขตพระราชฐานชั้นนอก
ตึกหลังนี้แสดงให้เห็นถึงลักษณะสถาปัตยกรรมสมัยสมเด็จพระนา
รายณ์ ได้อย่างชัดเจนมาก เป็นตึกที่สร้างเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า
กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๒๐ เมตร ยกพื้นสูงขึ้นประมาณ ๑ เมตร
ตัวตึกเป็นรูปทรงไทย ฐานก่อด้วยศิลาแลง และจึงก่ออิฐขึ้นมามี
ชั้นหนึ่ง ปัจจุบันเหลือแต่ผนังประตูหน้าต่าง ทำเป็นซุ้มเรือนแก้ว
ฐานสิงห์ ปัจจุบันคงปรากฏลายให้เห็นอยู่ ด้วยเหตุว่าภายในตึกมีฐาน
ชุกชีปรากฏให้เห็นอยู่และชาวฝรั่งเศสได้ระบุว่า เป็นวัด จึงสันนิษฐาน
ว่าเป็นหอพระประจำพระราชวัง ตึกพระเจ้าเหาหรือ “พระเจ้าหาว”
(หาวเป็นภาษาไทยโบราณ หมายถึง ท้องฟ้า) ในตอนปลายรัชสมัย
สมเด็จพระนารายณ์ พระเพทราชา และขุนหลวงสรศักดิ์ใช้ตึก
พระเจ้าเหาเป็นที่นัดแนะประชุมขุนนางและทหารเพื่อแย่งชิงราช
สมบัติขณะที่สมเด็จพระนารายณ์ ทรงพระประชวรหนัก

ตึกรับรองแขกเมือง ตั้งอยู่ในเขตพระราชฐานชั้นนอก ใกล้
กับหมู่ตึกสิบสองท้องพระคลังเป็นสถาปัตยกรรมแบบฝรั่งเศส บันทึก
ของชาวฝรั่งเศสกล่าวว่า ตึกหลังนี้อยู่กลางอุทยาน ซึ่งแบ่งเป็นช่อง
สี่เหลี่ยมจัตุรัส รอบตึกมีคูน้ำล้อมรอบ ภายในคูน้ำมีน้ำพุเรียงรายเป็น
ระยะอยู่ ๒๐ แห่ง จากเค้าโครงที่เห็นแสดงว่าในสมัยก่อนคงจะสวย
งามมาก ทางด้านหน้าตึกเลี้ยงรับรองมีรากฐานเป็นอิฐแสดงให้เห็น

ว่าตึกหลังเล็ก ๆ คงจะเป็นโรงมหรสพ ซึ่งมีการแสดงให้แขกเมืองชม ภายหลังการเลี้ยงอาหาร สมเด็จพระนารายณ์ฯ ได้พระราชทาน เลี้ยงแก่คณะทูตจากประเทศฝรั่งเศส ณ สถานที่นี้ใน พ.ศ. ๒๒๒๘ และ พ.ศ.๒๒๓๐

พระคลังศุภรัตน์ (หมู่ตึกสิบสองท้องพระคลัง) เป็นหมู่ตึก ตั้งอยู่ระหว่างอ่างเก็บน้ำประปาและตึกซึ่งใช้เป็นสถานที่พระราชทาน เลี้ยงชาวต่างประเทศ สร้างขึ้นอย่างมีระเบียบด้วยอิฐเป็น ๒ แถว ยาวเรียงชิดติดกัน อาคารมีลักษณะค่อนข้างทึบ มีถนนผ่ากลาง จำนวนรวม ๑๒ หลัง เข้าใจว่าเป็นคลังเพื่อเก็บสินค้า หรือเก็บสิ่งของ เพื่อใช้ ในราชการ

อ่างเก็บน้ำหรือถังเก็บน้ำประปา ก่อด้วยอิฐยกขอบเป็น กำแพงสูงหนาเป็นพิเศษ ตรงพื้นที่มีท่อดินเผาฝังอยู่เพื่อจ่ายน้ำไป ใช้ตามตึกและพระที่นั่งต่าง ๆ โดยท่อดินเผาจากทะเลชุบศรและ อ่างซับเหล็กตามบันทึกกกล่าวว่า ระบบการจ่ายท่อน้ำเป็นผลงานของ ชาวฝรั่งเศสและอิตาเลียน

โรงช้างหลวง ตั้งเรียงรายเป็นแถวชิดริมกำแพงเขตพระ ราชฐานชั้นนอกด้านในสุด โรงช้างส่วนใหญ่ปรักหักพังเหลือแต่ฐาน ปรากฏให้เห็นประมาณ ๑๐ โรง ช้างซึ่งยืนโรงในพระราชวัง คงเป็น ช้างหลวงหรือช้างสำคัญ สำหรับใช้เป็นพาหนะของสมเด็จพระ นารายณ์ฯ เจ้านายหรือขุนนางชั้นผู้ใหญ่

สิ่งก่อสร้างในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ประกอบด้วยหมู่พระที่นั่งพิมานมงกุฎและอาคารต่าง ๆ ซึ่ง ปัจจุบันใช้เป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสมเด็จ พระนารายณ์

หมู่พระที่นั่งพิมานมงกุฎ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้า อยู่หัวโปรดเกล้าฯให้สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๐๕ เพื่อเป็นที่ประทับ ของพระองค์ เมื่อครั้งเสด็จบูรณะเมืองลพบุรี ประกอบด้วยพระที่นั่ง ๔ องค์ คือ พระที่นั่งพิมานมงกุฎเป็นที่ประทับ พระที่นั่งวิสุทธิ วินิจฉัยเป็นท้องพระโรงเสด็จออกว่าราชการแผ่นดิน พระที่นั่งไชย ศาสตรากรเป็นที่เก็บอาวุธ พระที่นั่งอักษรศาสตราคม ในสมัยรัชกาล ที่ ๕ ได้ทรงพระราชทานให้เป็นศาลากลางจังหวัด ต่อมาเมื่อศาลา กลางจังหวัดย้ายไปอยู่ที่ใหม่ พระที่นั่งหมู่นี้จึงรวมกับพระที่นั่งจันทร พิศาล เป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสมเด็จ พระนารายณ์

หมู่ตึกพระประเทียบ ตั้งอยู่บริเวณหลังพระที่นั่งพิมานมงกุฎ ซึ่งเป็นเขตพระราชฐานฝ่ายใน เป็นตึกชั้นเดียว ๒ หลัง ก่อด้วยอิฐ

ถือนูนสูง ๒ ชั้น เรียงรายอยู่ ๘ หลัง สร้างขึ้นเพื่อเป็นที่พักของข้าราชการฝ่ายในที่ตามเสด็จรัชกาลที่ ๔ เมื่อครั้งเสด็จประพาสเมืองลพบุรี

หิมดาบหรือที่พักของทหารรักษาการณ์ เมื่อเดินทางประพาสทางเข้าเขตพระราชฐานชั้นกลาง ข้างประตูทั้งสองด้านตรงบริเวณสนามหญ้าจะแลเห็นศาลาโถงข้างละหลัง นั่นคือตึกซึ่งสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่พักของทหารรักษาการณ์ในเขตพระราชวัง

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสมเด็จพระนารายณ์ ตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๖ แบ่งอาคารจัดแสดงศิลปะโบราณวัตถุเป็น ๔ อาคาร

๑. พระที่นั่งพิมานมงกุฎ จัดแสดงหลักฐานโบราณวัตถุสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่พบจากแหล่งโบราณคดีลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณภาคกลางของประเทศไทยและแหล่งโบราณคดีจังหวัดลพบุรี โครงกระดูกมนุษย์ ภาชนะดินเผา เตาดินเผา เครื่องมือเครื่องใช้ทำจากโลหะ ภาชนะสำริด เครื่องประดับทำจากหินและเปลือกหอย เป็นต้น ภายในพระที่นั่งแบ่งเป็นห้องต่างๆ ได้แก่

- ห้องภาคกลางประเทศไทย พ.ศ. ๘๐๐-๑๕๐๐ รัชกาลอโศก ของวัฒนธรรมอินเดียที่เรียกว่า สมัยทวารวดี จัดแสดงเรื่องการเมือง การตั้งถิ่นฐาน เทคโนโลยีและการดำเนินชีวิต อักษร ภาษา ศาสนสถาน ศาสนาและความเชื่อถือ หลักฐานที่จัดแสดงได้แก่ พระพุทธรูป พระพิมพ์ดินเผา เหรียญตราประทับดินเผา จารึกภาษาบาลี สันสกฤต และรูปเคารพต่าง ๆ

- ห้องอิทธิพลศิลปะเขมร-ลพบุรี จัดแสดงหลักฐานทางประวัติศาสตร์ อายุราวพุทธศตวรรษที่ ๑๕-๑๘ โบราณคดีสมัยชนชาติขอมแผ่อิทธิพลเข้าปกครองเมืองลพบุรี และบริเวณภาคกลางของประเทศไทย ได้แก่ ทับหลัง พระพุทธรูปปางนาคปรก พระพุทธรูปปางประทานอภัย เป็นต้น

- ห้องประวัติศาสตร์ศิลปะในประเทศไทยจัดแสดงศิลปกรรมที่พบตามภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย ตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๑๒-๑๘ ได้แก่ ศิลปะแบบหริภุญไชย ศิลปะล้านนา ศิลปะสมัยลพบุรี เช่น พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร พระพิมพ์ และพระพุทธรูปสำริดสมัยต่าง ๆ

- ห้องประวัติศาสตร์ศิลปกรรมสมัยอยุธยา-รัตนโกสินทร์ ตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๑๘-๒๔ ได้แก่ พระพุทธรูป เครื่องถ้วย เงินตรา อาวุธ เครื่องเงิน เครื่องทอง และชิ้นส่วนสถาปัตยกรรมปูนปั้น และไม้แกะสลักต่าง ๆ

- ห้องศิลปร่วมสมัย จัดแสดงภาพเขียนและภาพพิมพ์ ศิลปะร่วมสมัยของศิลปินไทย

- ห้องประวัติศาสตร์ การเมือง สังคม วัฒนธรรมและพระราชประวัติของสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๔) ซึ่งโปรดฯให้สร้างพระราชวัง ณ เมืองลพบุรี เมื่อ พ.ศ.๒๓๙๙ ได้แก่ ภาพพระบรมสาทิสลักษณ์ ฉลองพระองค์เครื่องใช้ แท่นพระบรรทม เหยียนทอง และจานขามมีรูปมงกุฎ ซึ่งเป็นพระราชลัญจกรประจำพระองค์ เป็นต้น

๒. พระที่นั่งจันทรพิศาล เป็นลักษณะสถาปัตยกรรมแบบทรงไทย จัดแสดงเรื่องประวัติศาสตร์ การเมือง สังคม วัฒนธรรม และพระราชประวัติของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช และห้องด้านหลังจัดแสดงงานประณีตศิลป์สมัยกรุงศรีอยุธยาและกรุงรัตนโกสินทร์

๓. หมู่ตึกพระประเทียบ (อาคารชีวิตไทยภาคกลาง) เป็นอาคารลักษณะสถาปัตยกรรมผสมแบบตะวันตก จัดแสดงเรื่องชีวิตไทยภาคกลาง การดำรงชีวิต ที่อยู่อาศัย เครื่องมือ เครื่องใช้ ประกอบอาชีพประมง การเกษตร และศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านของคนไทยในภาคกลาง โดยเฉพาะจังหวัดลพบุรีที่ใช้ในอดีตจนถึงปัจจุบัน

๔. พิพิธภัณฑ์หนังใหญ่ จัดแสดงหนังใหญ่ เรื่องรามเกียรติ์ ซึ่งได้มาจากวัดตะเคียน ตำบลท้ายตลาด อำเภอเมืองลพบุรี

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสมเด็จพระนารายณ์ฯ ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ประจำปี ๒๕๔๕ รางวัลดีเด่น ประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม เปิดให้เข้าชมทุกวัน เว้นวันจันทร์-อังคาร และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ตั้งแต่เวลา ๘.๓๐-๑๖.๐๐ น. อัตราค่าเข้าชม ชาวไทย ๑๐ บาท ชาวต่างประเทศ ๓๐ บาท สอบถามรายละเอียด โทร. ๐ ๓๖๔๑ ๑๔๕๘

วัดเสาธงทอง ตั้งอยู่บนถนนฝรั่งเศสซึ่งตัดเชื่อมระหว่างพระราชวังนารายณ์ฯ กับบ้านหลวงรับราชทูต เป็นวัดเก่าแก่ เดิมแยกเป็น ๒ วัด คือ วัดรวก และวัดเสาธงทอง พระยาโบราณราชธานินทร์ (พร เดชะคุปต์) สมุหเทศาภิบาลมณฑลอยุธยา ได้รายงานกราบทูลเสนอความเห็นต่อสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส เมื่อคราวเสด็จตรวจการคณะสงฆ์ในมณฑลอยุธยาว่า วัดรวกมีโบสถ์ วัดเสาธงมีวิหาร สมควรจะรวมเป็นวัดเดียวกัน ทรงดำริเห็นชอบให้รวมกัน และให้เรียกชื่อว่า วัดเสาธงทอง

วัดเสาธงทอง

วัดนี้มีโบราณสถานที่น่าสนใจ คือ พระวิหารซึ่งแต่เดิมคงสร้างขึ้นเพื่อเป็นศาสนสถานของศาสนาอื่น เพราะจากแผนที่ของชาวฝรั่งเศสทำไว้ ระบุว่าพื้นที่บริเวณนั้นเป็นที่พำนักของชาวเปอร์เซีย พระวิหารหลังนี้อาจเป็นที่ประกอบพิธีทางศาสนาอิสลามของชาวเปอร์เซียก็เป็นได้ นอกจากนั้นก็มีตึกปิฐู ตึกคชสาร หรือตึกโคระसान เป็นตึกเก่าสันนิษฐานว่าใช้เป็นที่พักของแขกเมืองและราชทูตชาวเปอร์เซีย

บ้านหลวงรับราชทูต หรือ บ้านหลวงวิชาเยนทร์ ตั้งอยู่บนถนนวิชาเยนทร์ ห่างจากปรางค์แขกประมาณ ๓๐๐ เมตร ทางทิศเหนือของพระนารายณ์ราชนิเวศน์ สำหรับเป็นที่รับรองราชทูตที่มาจาก สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ที่เมืองลพบุรี คณะราชทูตจากประเทศฝรั่งเศสชุดแรกที่เข้ามาเมื่อปี พ.ศ.๒๒๒๘ ได้พำนัก ณ ที่แห่งนี้ ต่อมา Constantine Phaulkon (คอนสแตนติน ฟอลคอน) ซึ่งเป็นชาวกรีกได้เข้ามารับราชการได้รับความดี ความชอบ และได้รับการแต่งตั้งให้เป็นถึง “เจ้าพระยาวิชาเยนทร์” และได้พระราชทานที่พักอาศัยให้ทางทิศตะวันตกของบ้านหลวงรับราชทูต พื้นที่ในบริเวณบ้านหลวงรับราชทูตแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน

เทวสถานปรางค์แขก

ส่วนทิศตะวันตก เป็นอาคารที่พักอาศัยของคณะทูต ได้แก่ ดึก ๒ ชั้นหลังใหญ่ก่อด้วยอิฐ และอาคารชั้นเดียว แคบยาว ชุ่มประตูทางเข้าเป็นรูปโค้งครึ่งวงกลม

ส่วนกลาง มีอาคารที่สำคัญ คือ ฐานของสิ่งก่อสร้างซึ่งเข้าใจว่าเป็นหอระฆังและโบสถ์คริสต์ศาสนา ซึ่งอยู่ทางด้านหลังชุ่มประตูทางเข้าเป็นรูปจั่ว

ส่วนทิศตะวันออก ได้แก่ กลุ่มอาคารใหญ่ ๒ ชั้น มีบันไดขึ้นทางด้านหน้าเป็นรูปโค้งครึ่งวงกลม ชุ่มประตูทางเข้ามีลักษณะเช่นเดียวกับทางทิศตะวันตก

ลักษณะของสถาปัตยกรรมในบ้านหลวงรับราชทูตบางหลังเป็นแบบยุโรปอย่างแท้จริง โดยเฉพาะอาคารใหญ่ทางทิศตะวันออกก่ออิฐถือปูนสูง ๒ ชั้น หน้าต่างและชุ่มประตูแสดงให้เห็นลักษณะศิลปะตะวันตกแบบเรอเนซซองส์ ซึ่งเจริญแพร่หลายในสมัยนั้น และที่สำคัญคือ อาคารที่เป็นโบสถ์คริสต์ศาสนา ผังและแบบของโบสถ์เป็นแบบยุโรป มีชุ่มประตูหน้าต่างเป็นชุ่มเรือนแก้ว มีเสาปลายเป็นรูปกลีบบัวยาวซึ่งเป็นศิลปะไทย โบสถ์เหล่านี้ถือกันว่าเป็นโบสถ์คริสต์หลังแรกในโลกที่ตกแต่งด้วยลักษณะของโบสถ์ทางพระพุทธศาสนา

สามารถเข้าชมได้ระหว่างเวลา ๐๗.๐๐-๑๗.๐๐ น. เว้นวัน

จันทร์-อังคาร อัตราค่าเข้าชม ชาวไทย ๑๐ บาท ชาวต่างประเทศ ๕๐ บาท สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมที่ สำนักงานศิลปากรที่ ๔ ลพบุรี โทร. ๐ ๓๖๔๑ ๒๕๑๐, ๐ ๓๖๔๑ ๓๗๗๗

ศาลหลักเมือง หรือ ศาลลูกศร ตั้งอยู่ถนนสายริมน้ำหลังวัดปืนใหญ่ ใกล้กับบ้านวิชาเยนทร์ ตัวศาลาเป็นตึกเล็ก ๆ มีเนื้อที่ประมาณ ๑๒ ตารางเมตร มีแท่งหินแท่งหนึ่งโผล่เหนือระดับพื้นดินขึ้นมา สูงประมาณ ๑ เมตร เป็นศาลเจ้าหลักเมืองโบราณที่เรียกว่า ศาลลูกศร สมเด็จพระบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ได้ทรงนิพนธ์เกี่ยวกับศาลลูกศรไว้ในตำนานเมืองลพบุรีว่า หลักเมืองลพบุรี อยู่ทางตลาดข้างเหนือวัง เรียกกันว่า ศรพระราม จะมีมาแต่ก่อนสมัยขอมถาเมื่อครั้งขอมทราบไม่ได้แน่ ที่เรียกกันว่า ศรพระรามนั้นเกิดแต่เอาเรื่องราวมเกียรติ์สมมติฐานเป็นตำนานของเมืองนี้ คือเมื่อเสด็จศึกทศกัณฐ์พระรามกลับไปครองเมืองอยุธยาแล้ว จะสร้างเมืองประจันตนครนั้น ลูกศรพระรามไปตกบนภูเขากันดาลให้ยอดเขานั้นราบลง หนุมานตามไปถึงจึงเอาหางกวาดดินเป็นกำแพงเมืองหมายไว้เป็นสำคัญ แล้วพระวิษณุกรรมลงมาสร้างเมือง ครั้นเสร็จแล้วพระรามจึงประทานนามว่า “เมืองลพบุรี” ด้วยเหตุนี้จึงอ้างกันมาก่อนว่า หลักเมืองนั้นคือลูกศรพระรามที่กลายเป็นหิน และเนินดินตามกำแพงเมืองที่ยังปรากฏอยู่เป็นของหนุมานที่เอาหางกวาดทำไว้

เทวสถานปรางค์แขก อยู่ใกล้กับนารายณ์ราชนิเวศน์ เป็นโบราณสถานที่มีอายุเก่าแก่ที่สุดของลพบุรี เป็นปรางค์ก่อด้วยอิฐมี

พระปรางค์สามยอด

สามองค์ แต่ไม่มีฉนวนเชื่อมต่อกันเหมือนปรางค์สามยอด นักโบราณคดีกำหนดว่ามีอายุราวพุทธศตวรรษที่ ๑๕ เพราะมีลักษณะคล้ายกับปรางค์ ศิลปะเขมรแบบพระโค (พ.ศ. ๑๔๒๕-๑๕๓๖) เป็นปรางค์แบบเก่า ซึ่งมีประตูทางเข้าแบบโค้งแหลม ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์ฯ โปรดให้สร้างวิหารขึ้นด้านหลัง และถักเก็บน้ำซึ่งอยู่ทางด้านทิศใต้ของปรางค์ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างวิหารขึ้นด้านหน้า และถักเก็บน้ำประปาทางด้านทิศใต้ของเทวสถาน

พระปรางค์สามยอด ตั้งอยู่บนเนินดินด้านตะวันตกของทางรถไฟใกล้กับศาลพระกาฬ มีลักษณะเป็นปรางค์เรียงต่อกัน ๓ องค์ มีฉนวนทางเดินเชื่อมติดต่อกัน พระปรางค์สามยอดเป็นศิลปะเขมรแบบบายน ซึ่งมีอายุราวพุทธศตวรรษที่ ๑๘ สร้างด้วยศิลาแลง และตกแต่งลวดลายปูนปั้นที่สวยงาม เสาประดับกรอบประตูแกะสลักเป็นรูปฤษีนั่งชันเข่าในซุ้มเรือนแก้ว ซึ่งเป็นแบบเฉพาะของเสาประดับกรอบประตูศิลปะเขมรแบบบายน ปรางค์องค์กลางมีฐาน แต่เดิมเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปและมีเพดานไม้เขียนลวดลายเป็นดอกจันสีแดง

ด้านหน้าทางทิศตะวันออกมีวิหารสร้างขึ้นในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ประดิษฐานพระพุทธรูปศิลาขนาดใหญ่ปางสมาธิ ที่สมบูรณ์ดี เป็นศิลปะแบบสมัยอยุธยาตอนต้น อายุราวพุทธศตวรรษ ที่ ๒๐

ปรางค์สามยอดนี้แต่เดิมคงเป็นเทวสถานของขอมในพุทธศาสนาลัทธิมหายาน ต่อมาได้ดัดแปลงเป็นเทวสถานโดยมีฐานศิวลึงค์ ศาลพระกาฬ

วัดตองปุ

ปรากฏอยู่ในองค์ปราสาททั้งสามปราสาท จนกระทั่งถึงรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์ฯ จึงได้บูรณะปฏิสังขรณ์พระปราสาทสามยอดเป็นวัดในพุทธศาสนา แล้วสร้างพระวิหารก่อด้วยอิฐ ลักษณะสถาปัตยกรรมแบบอยุธยาผสมแบบยุโรปในส่วนของประตูและหน้าต่าง ภายในวิหารประดิษฐานพุทธรูปหินทรายปางมารวิชัย ศิลปะอยุธยาตอนต้น ปัจจุบันยังคงประดิษฐานอยู่กลางแจ้ง

เปิดให้เข้าชม ระหว่างเวลา ๐๖.๐๐-๑๘.๐๐น. เว้นวันจันทร์-อังคาร อัตราค่าเข้าชม ชาวไทย ๑๐ บาท ชาวต่างประเทศ ๕๐ บาท

ศาลพระกาฬ ตั้งอยู่ริมทางรถไฟด้านทิศตะวันออกของพระปราสาทสามยอด ตำบลท่าหิน เป็นเทวสถานเก่าของขอม สร้างด้วยศิลาแลงเรียงซ้อนกันเป็นฐานสูง จึงเรียกกันมาแต่ก่อนอีกชื่อหนึ่งว่า “ศาลสูง” ที่ทับหลังซึ่งทำด้วยศิลาทรายสลักเป็นรูปพระนารายณ์บรรทมสินธุ์ อายุราวพุทธศตวรรษที่ ๑๖ วางอยู่ติดฝาผนังวิหารหลังเล็กชั้นบน ณ ที่นี้ได้พบหลักศิลาจารึกแปดเหลี่ยมจารึกอักษรมอญโบราณด้วย

ส่วนด้านหน้าเป็นศาลที่สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๔ โดยสร้างทับบนรากฐานเดิมที่สร้างไว้ในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ภายในวิหารประดิษฐานพระนารายณ์ยืนทำด้วยศิลา ๒ องค์ องค์เล็กเป็นแบบเทวรูปเก่าในประเทศไทย องค์ใหญ่เป็นประติมากรรมแบบ

วัดมณีชลขันธ์

ลพบุรีแต่พระเศียรเดิมหายไป ภายหลังมีผู้นำพระเศียรพระพุทธรูปศิลาทรายสมัยอยุธยามาสวมต่อไว้ เป็นที่เคารพสักการะของประชาชนทั่วไป

ในบริเวณรอบศาลพระกาฬมีเนินด้วยต้นไม้ใหญ่ จึงเป็นที่อยู่อาศัยของฝูงลิงกว่า ๓๐๐ ตัว ซึ่งกลายเป็นสัญลักษณ์อีกอย่างหนึ่งของจังหวัดลพบุรี กล่าวกันว่าเดิมบริเวณนี้เต็มไปด้วยต้นกร่างขนาดใหญ่ มีลิงอาศัยอยู่ เมื่อมีคนนำอาหารและผลไม้มาเก็บที่ศาลพระกาฬ ลิงป่าเหล่านั้นได้เข้ามากินอาหาร จึงเชื่องและคุ้นเคยกับคนมากขึ้น

วัดนครโกษา อยู่ทางตอนเหนือของสถานีรถไฟลพบุรีใกล้กับศาลพระกาฬ มีซากโบราณสถาน คือ เจดีย์องค์ใหญ่สมัยทวารวดี พระปรางค์สมัยลพบุรีในราวพุทธศตวรรษที่ ๑๗ อยู่ด้านหน้า แต่พระพุทธรูปปูนปั้นแบบอุททองบนปรางค์นั้นสร้างขึ้นภายหลัง และยังพบเทวรูปขนาดใหญ่มีร่องรอยการดัดแปลงเป็นพระพุทธรูป ๒ องค์ ปัจจุบันเก็บรักษาไว้ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสมเด็จพระนารายณ์ เทวสถานแห่งนี้ภายหลังสร้างเป็นวัดขึ้นในสมัยอยุธยา ดังจะเห็นได้จากซากวิหารซึ่งเหลือแต่ผนัง และเสาอยู่ทางด้านหน้าและมีเจดีย์สูงก่อด้วยอิฐอยู่เบื้องหลัง คำว่า “วัดนครโกษา” มีผู้สันนิษฐานว่า เจ้าพระยาโกษาธิบดี (เหล็ก) ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์ฯ เป็นผู้บูรณะ จึงเรียกว่า “วัดนครโกษา” ตามราชทินนามนั่นเอง สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม โทร. ๐ ๓๖๔๑ ๒๕๑๐, ๐ ๓๖๔๑ ๓๗๗๙

วัดสันเปาโล ตั้งอยู่บนถนนร่วมมิตร ทางเข้าวิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี เป็นวัดของพวกบาทหลวงเยซุอิต สร้างขึ้นในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์ฯ ปัจจุบันคงเหลือเพียงผนังด้านหนึ่งและหอดูดาว บริเวณโดยรอบมีต้นไม้ใหญ่ร่มรื่น คำว่า “สันเปาโล” คงเพี้ยนมาจากคำว่า เซนต์ปอลหรือเซนต์เปาโล ชาวบ้านมักเรียกกันว่า “ตึกสันเปาหล่อ”

วัดมณีชลขันธ์ สร้างในสมัยรัชกาลที่ ๔ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของตลาดท่าโพธิ์ วัดนี้ถูกแบ่งเป็นสองส่วน เพราะมีถนนตัดผ่านตรงกลางพอดี มีโบราณสถานที่น่าสนใจคือพระเจดีย์รูปทรงแปลก คือก่อเป็นเหลี่ยมสูงชะลูดขึ้นไป คล้ายกับเจดีย์เหลี่ยมสมัยเชียงแสน (ล้านนา) แต่ตรงมุมมีการย่อมุมไม้สิบสอง ทำเป็นสามชั้นมีซุ้มประตูยอดแหลมอยู่ด้านข้างทั้งสี่ด้านทุกชั้น นอกจากนี้ภายในวัดยังมีต้นโพธิ์ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเพาะเมล็ดนำมาปลูกไว้ สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม โทร. ๐ ๓๖๔๑ ๑๕๘๓

วัดกวิสรากรมราชวรวิหาร

วัดทองปู้ อยู่หลังโรงเรียนพิบูลวิทยาลัย ตำบลทะเลชุบศร เป็นวัดเก่าแก่ที่มีความสำคัญวัดหนึ่ง ในอดีตเคยเป็นที่ชุมนุมกองทัพบกไทย ในวัดทองปู้นี้มีโบราณสถานและโบราณวัตถุที่น่าสนใจหลายอย่าง เช่น พระอุโบสถทรงไทยที่มีฐานอ่อนโค้ง วิหารมีลักษณะเป็นสถาปัตยกรรม แบบสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช คือ หน้าต่างและประตูเป็นช่องโค้งแหลมนอกจากนี้ยังมีเจดีย์ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับเจดีย์หลวงพ่อแสงวัดมณีชลขันธ์ แต่มีขนาดเล็กกว่า และยังมีโบราณวัตถุที่สำคัญเหลืออยู่เพียงชิ้นเดียวในเมืองไทย คือ ที่สรงน้ำพระโบราณ หรือที่เรียกกันว่า น้ำพุสรงน้ำพระ เก็บรักษาไว้ที่วัดแห่งนี้ นอกจากนี้ยังมี หอไตร คลัง และหอรบซังที่ควรชม สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม โทร. ๐ ๓๖๔๑ ๓๑๙๘

วัดกวิสรากรมราชวรวิหาร เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดวรวิหาร ตั้งอยู่ถนนเพชรราชา ตำบลท่าหิน ติดกับพระนารายณ์ราชนิเวศน์ทางด้านทิศใต้ จากตำนานกล่าวกันว่า เดิมชื่อ วัดขวิด และในประกาศเรื่องพระนารายณ์ราชนิเวศน์ กล่าวว่าสมัยรัชกาลที่ ๔ ได้ทรงโปรดพระราชทานนามให้เรียกว่า วัดกระวิสรากรม ต่อมาได้รับปฏิสังขรณ์เพิ่มเติมในสมัยรัชกาลที่ ๕ และในพ.ศ. ๒๔๘๑ พระกิตติญาณมุนี เจ้าอาวาสในขณะนั้นได้ขอเปลี่ยนชื่อเป็น วัดกวิสรากรม อันมีความหมายว่า วัดของพระเจ้าแผ่นดิน กล่าวกันว่าเป็นที่ทำพิธี

ถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยาในสมัยนั้น ภายในวัดมีพระอุโบสถมีประตูทางเข้าออกทางเดียวกัน หน้าต่างเจาะช่อง ศิลปะแบบอยุธยา มีมุขเด็จอยู่ด้านหน้าที่รัชกาลที่ ๔ ทรงโปรดให้ต่อออกมาและขยายพัทธสีมาให้ใหญ่กว่าเดิม พระประธานเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ศิลปะอุทอง จิตรกรรมฝาผนังเป็นลายรูปดอกไม้ นอกจากนี้ยังมีเจดีย์ทรงกลมบนฐานเหลี่ยมองค์ใหญ่อยู่ด้านหลังพระอุโบสถและหมู่กุฏิ ซึ่งเป็นตึกในสมัยรัชกาลที่ ๔ ตลอดจนหอพระไตรปิฎกที่สวยงามอยู่ภายในวัด สอบถามรายละเอียด โทร. ๐ ๓๖๖๑ ๘๕๙๓

วัดเชิงท่า ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำลพบุรีทางทิศตะวันออก พื้นที่ด้านหน้าติดพระราชวัง “พระนารายณ์ราชนิเวศน์” ด้านทิศตะวันตกหันหน้า สู่แม่น้ำลพบุรี เดิมชื่อวัดท่าเกวียน ด้วยเป็นท่าของเกวียนลำเลียงสินค้าขนส่งมาลงที่ท่าหน้าวัดแห่งนี้ ภายในวัดเชิงท่ามีอาคารสำคัญ สร้างตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนปลายจนกระทั่งถึงสมัยรัตนโกสินทร์และได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานที่สำคัญของชาติ ได้แก่ พระอุโบสถ พระเจดีย์ประธานของวัด กุฏิสงฆ์แบบตึกสองชั้น ทรงเก๋งจีน ศาลาตรีมุข อาคารโถกานธรรมสภา หอระฆังและศาลาการเปรียญ ซึ่งถือว่าเป็นศิลปกรรมที่ทรงคุณค่าและสวยงามแห่งหนึ่งของจังหวัดลพบุรี ภายในวัดมีสถานที่ที่น่าสนใจ คือ

พิพิธภัณฑ์หอโสมกุนศิลป์ เป็นพิพิธภัณฑ์ที่จัดแสดงเรื่องราวประวัติวัดเชิงท่า พระสงฆ์ พระธรรมและพระพุทธรูป สำคัญของการจัดแสดงเกี่ยวข้องกับความรู้ทางพุทธศาสนาอันเป็นเรื่องเกี่ยวกับ

วัดเชิงท่า

พระรัตนไตร อันเป็นแก้วสามประการที่หมายถึง พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ นอกจากนี้ยังจัดแสดงอัฐบริวารและเครื่องใช้ในพุทธศาสนาที่สำคัญ แสดงให้เห็นถึงความศรัทธาของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนา ได้แก่ ไตร จีวร บาตร ตาลปัตร เครื่องเคลือบ ธรรมาสัน ตูพระไตรปิฎก ตูเก็บคัมภีร์ ภาพพระบรมมหาเวสสันดรชาดกและพระพุทธเจ้าในอนาคต ได้แก่ พระศรีอริยเมตไตร พิพิธภัณฑ์หอโสภณศิลป์นี้ เปิดบริการให้เข้าชม ทุกวัน ในเวลาราชการ ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. โดยไม่เสียค่าเข้าชม สอบถามรายละเอียด โทร. ๐ ๓๖๖๑ ๘๓๘๘

สวนสัตว์ลพบุรี ตั้งอยู่หลัง “โรงภาพยนตร์ทหารบก” ห่างจากวงเวียนสระแก้วไปทางทิศตะวันออกประมาณ ๑ กิโลเมตร สวนสัตว์แห่งนี้สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๓ สมัยที่จอมพล ป.พิบูลสงครามเป็นนายกรัฐมนตรีนั้น ได้มุ่งพัฒนาเมืองลพบุรีให้เป็นเมืองสำคัญ โดยได้ก่อสร้างสิ่งต่าง ๆ มากมายรวมทั้งสวนสัตว์แห่งนี้ด้วย ต่อมาเมื่อสิ้นยุคสมัยของจอมพล ป.พิบูลสงคราม สวนสัตว์ก็พลอยถูกทอดทิ้ง และร้างไปในที่สุด

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ศูนย์สงครามพิเศษ ซึ่งเป็นเจ้าของสถานที่ได้ร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งชมรม สโมสร พ่อค้า ประชาชน ดำเนินการปรับปรุงบูรณะสวนสัตว์ขึ้นใหม่ ให้เป็นที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจและเป็นแหล่งสำหรับศึกษาหาความรู้ในเรื่องสัตว์ และพืชพันธุ์เป็นสวนสัตว์ที่มีความสมบูรณ์พอสมควรแก่การบริการ

พระที่นั่งไกรสรสีหราช

ประชาชนในท้องถิ่น สวนสัตว์แห่งนี้เปิดบริการทุกวันตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐-๑๘.๐๐ น. ค่าผ่านประตูผู้ใหญ่ ๑๐ บาท เด็ก ๕ บาท รถยนต์ ๑๐ บาท สอบถามรายละเอียด โทร. ๐ ๓๖๔๑ ๓๕๕๑

สระแก้ว ตั้งอยู่กลางวงเวียนศรีสุริโยทัย หรือวงเวียนสระแก้ว ถนนนารายณ์มหาราช อำเภอเมืองลพบุรี กลางสระมีสิ่งก่อสร้างรูปร่างคล้ายเทียนขนาดยักษ์ ตั้งอยู่บนพานขนาดใหญ่รอบขอบพานประดับเครื่องหมายประจำกระทรวงต่าง ๆ มีสะพานเชื่อมถึงกันโดยรอบทั้ง ๔ ทิศ ที่เชิงสะพานมีคชสีห์ในท่ายืนหมอบอยู่สะพานละ ๒ ตัว

วัดชีป่าสิดาราม ตั้งอยู่ริมถนนนารายณ์มหาราช ตำบลทะเลชุบศร ไม่ปรากฏว่าสร้างในสมัยใด ภายในวัดมีเจดีย์ทรงระฆังศิลปะสมัยอยุธยา และมีการรักษาโรคด้วยการอบสมุนไพร และนวดแผนโบราณโดยชมรมสมุนไพร เปิดบริการทุกวัน ระหว่างเวลา ๐๘.๐๐-๑๗.๐๐ น. สอบถามรายละเอียด โทร. ๐ ๓๖๖๑ ๒๙๑๑

พระที่นั่งไกรสรสีหราช (พระที่นั่งเย็นหรือตำหนักทะเลชุบศร) ตั้งอยู่ที่ตำบลทะเลชุบศร ห่างจากตัวเมืองไปประมาณ ๔ กิโลเมตร พระที่นั่งแห่งนี้ เป็นที่ประทับอีกแห่งหนึ่งของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช องค์พระที่นั่งตั้งอยู่บนเกาะกลางทะเลชุบศร ซึ่งในสมัยโบราณเป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่มีเขื่อนหินถือปูนล้อมรอบ สมเด็จพระนารายณ์ฯ โปรดให้สร้างขึ้นเพื่อทรงสำราญพระราชอิริยาบถบันทึกของชาวฝรั่งเศสกล่าวว่า เมื่อสมเด็จพระนารายณ์ประพาสป่าล่าช้างบริเวณภูเขาทางทิศตะวันออก แล้วจะกลับเข้าเสด็จประทับ ณ พระที่นั่งองค์นี้ พระที่นั่งเย็นสร้างขึ้นในปีใดไม่ทราบแน่ชัด แต่จากการที่พระนารายณ์ฯ ได้ทรงต้อนรับพระราชอาคันตุกะจากประเทศฝรั่งเศส ณ พระที่นั่งนี้ จึงเป็นหลักฐานที่แน่ชัดว่าพระที่นั่งเย็นได้สร้างก่อน พ.ศ.๒๒๒๘

ลักษณะทางสถาปัตยกรรม เป็นพระที่นั่งชั้นเดียวก่ออิฐถือปูน มีผนังเป็นทรงจตุรมุข ตรงมุขหน้าเป็นมุขเด็จยื่นออกมา และมีสี่หับญชรกลางมุขเด็จสำหรับสมเด็จพระนารายณ์ฯ เสด็จออก ชุ่มหน้าต่าง และชุ่มประตูทำเป็นชุ่มเรือนแก้ว เป็นแบบแผนที่นิยมทำกันมากในสมัยสมเด็จพระนารายณ์ฯ สภาพปัจจุบันเหลือแต่ผนัง เครื่องบนหักพังหมดแล้ว

ในบริเวณพระที่นั่งเย็นมีอาคารเล็ก ๆ ก่อด้วยอิฐ ซึ่งทำประตูหน้าต่างเป็นแบบโค้งแหลม เข้าใจว่าคงเป็นที่พักทหาร ด้านหน้าและด้านหลังพระที่นั่งมีเกยทรงม้าหรือช้างด้านละแห่ง

พระที่นั่งเอนมีความสำคัญทางดาราศาสตร์ในฐานะที่สมเด็จพระนารายณ์ฯใช้เป็นสถานที่สำรวจจันทรุปราคา เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๒๒๘ และทอดพระเนตรสุริยุปราคา เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๒๓๑ ร่วมกับบาทหลวงเยซุอิตและบุคคลในคณะทูตชุดแรกที่พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ แห่งประเทศฝรั่งเศสส่งมาเจริญสัมพันธไมตรี เหตุที่ได้ใช้พระที่นั่งเอนเป็นที่สำรวจจันทรุปราคามีบันทึกของชาวฝรั่งเศสกล่าวว่า เป็นที่ที่เหมาะสมสามารถมองเห็นท้องฟ้าได้ทุกด้าน และมีพื้นที่กว้างมากพอสำหรับที่จะติดตั้งเครื่องมือ ยังมีภาพการสำรวจจันทรุปราคาที่พระที่นั่งเอนซึ่งชาวฝรั่งเศสวาดไว้ เป็นรูปสมเด็จพระนารายณ์ฯ ทรงสวมลอมพอก ทรงกล้องส่องยาววางบนขาตั้งทอดพระเนตรดวงจันทร์จากสีหบัญชรของพระที่นั่งเอน และตรงเฉลียงสองข้างสีหบัญชรด้านหนึ่งมีขุนนางหมอบกราบ อีกด้านหนึ่งมีนักดาราศาสตร์กำลังสังเกตการณ์โดยใช้กล้องส่อง จึงกล่าวได้ว่าการศึกษาวิชาดาราศาสตร์สมัยใหม่เกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศไทย ณ พระที่นั่งเอน เมืองลพบุรีนี้เอง

ส่วนทะเลชุบศรในสมัยโบราณนั้นเป็นที่ลุ่มน้ำขังอยู่ตลอด สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างทำนบใหญ่กันน้ำไว้ เพื่อชักน้ำจากทะเลชุบศรผ่านท่อน้ำดินเผาไปยังเมืองลพบุรี ปัจจุบันยังเห็นเป็นสันดินปรากฏอยู่ อัตราค่าเข้าชม ชาวไทย ๑๐ บาท ชาวต่างประเทศ ๕๐ บาท สอบถามรายละเอียด สำนักงานศิลปากรที่ ๔ (ลพบุรี) โทร. ๐ ๓๖๔๑ ๓๗๗๙, ๐ ๓๖๔๑ ๒๕๑๐

พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ตั้งอยู่กลางวงเวียนเทพสตรีใกล้ศาลากลางจังหวัดลพบุรีบริเวณหัวถนนนารายณ์มหาราชก่อนเข้าสู่ย่านตัวเมือง อนุสาวรีย์สมเด็จพระนารายณ์มหาราชเป็นรูปปั้นในท่าประทับยืนผินพระพักตร์ไปทางทิศตะวันออก พระหัตถ์ขวาทรงพระแสงดาบ ก้าวพระบาทซ้ายออกมาข้างหน้าเล็กน้อย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงประกอบพิธีเปิดเมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๙ ที่ฐานอนุสาวรีย์ได้จารึกข้อความว่า “สมเด็จพระนารายณ์มหาราช พระมหากษัตริย์ไทยผู้ยิ่งใหญ่พระองค์หนึ่ง ทรงพระราชสมภพ ณ กรุงศรีอยุธยา พ.ศ.๒๑๗๕ สวรรคต ณ เมืองลพบุรี เมื่อ พ.ศ.๒๒๓๑ พระองค์ทรงมีพระบรมราชกฤษฎีกาภินิหารเป็นอย่างยิ่ง”

สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงเป็นกษัตริย์ในราชวงศ์ปราสาททององค์สุดท้าย ในรัชสมัยของพระองค์วรรณคดีและศิลปะของไทยได้เจริญถึงขีดสูงสุด มีสัมพันธไมตรีกับนานาประเทศอย่าง

พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

กว้างขวาง เกียรติคุณของประเทศไทยแผ่ไพศาลเป็นอย่างยิ่ง ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ประชาชนชาวไทยได้ร่วมกันสร้างและประดิษฐานอนุสาวรีย์นี้ไว้ เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๐๙

วัดยาง ณ รังสี และ พิพิธภัณฑ์เรือพื้นบ้าน ตั้งอยู่หมู่ ๒ ตำบลตะลุง ริมฝั่งแม่น้ำลพบุรีด้านตะวันตก เดิมเรียกว่า วัดพญายาง เนื่องจากภายในบริเวณวัดมีต้นยางยักษ์ต้นหนึ่งตระหง่านเป็นสัญลักษณ์ท่ามกลางดงต้นยาง เดิมชื่อวัดยางศรีสุธรรมาราม แล้วเปลี่ยนเป็นวัดยาง ณ รังสี จนถึงปัจจุบัน

ส่วน พิพิธภัณฑ์เรือพื้นบ้าน ตั้งอยู่ที่ศาลาการเปรียญไม้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.๒๔๗๐ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำลพบุรี ศาลาหลังนี้ได้รับรางวัลอนุรักษ์สถาปัตยกรรมดีเด่น ในปี พ.ศ.๒๕๓๖ ลักษณะเป็นสถาปัตยกรรมแบบศาลาวัดในชนบทภาคกลางในประเทศไทย ทั้งนี้ผู้สร้างจำลองแบบมาจากภาพศาลาที่อยู่ด้านหลังธนบัตรใบละ ๑ บาทที่พิมพ์ในสมัยรัชกาลที่ ๘ ซึ่งนับวันจะหาดูได้ยาก ต่อมาได้มีการบูรณะซ่อมแซมแล้วเสร็จในปี พ.ศ.๒๕๓๑ โครงการพิพิธภัณฑ์เรือพื้นบ้านจึงได้เกิดขึ้น และนับเป็นพิพิธภัณฑ์เรือพื้นบ้านแห่งแรกของประเทศไทย

การเดินทาง ใช้เส้นทางสายลพบุรี-บางปะหัน (ถนนเลียบคลองชลประทาน) จนถึง กม.ที่ ๙ วัดจะอยู่ด้านขวามือ มีรถโดยสารประจำทาง สายลพบุรี-บ้านแพรก ออกจากสถานีขนส่งลพบุรีระหว่างเวลา ๐๕.๓๐- ๑๗.๓๐ น.

วัดสิริจันทรนิมิตรวรวิหาร (วัดเขาพระงาม) ตั้งอยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดลพบุรีไปทางทิศเหนือตามถนนพหลโยธินไปประมาณ ๑๒ กิโลเมตร อยู่ในเขตตำบลเขาพระงาม วัดเขาพระงามนี้เดิมเป็นวัดร้าง สร้างมาแต่เมื่อใดไม่มีปรากฏ ต่อมาในปี พ.ศ.๒๔๕๕ พระอุมาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร สิริจันโท) เจ้าอาวาสวัดบรมนิวาสกรุงเทพฯ กับพระสงฆ์อีกรูปได้รุดงค์มาพักที่วัดนี้ เห็นว่ามีภูมิประเทศดี จึงได้สร้างพระพุทธรูปที่เขานี้ เป็นพระพุทธรูปที่มีหน้าตักกว้าง ๑๑ วา สูงจากหน้าตักถึงยอดพระเศียร ๑๘ วา เส้นพระศกทำด้วยไผ่กระเทียม เมื่อสร้างเสร็จได้ถวายพระนามว่า พระพุทธรณภูมิตรมัยมพุทธรกาลครั้นภายหลังซ่อมเมื่อปี พ.ศ.๒๔๖๙ จึงเปลี่ยนนามใหม่ว่า พระพุทธรูปภูมิตรมัยมพุทธรกาลมาจนทุกวันนี้ สอบถามรายละเอียด โทร. ๐ ๓๖๔๘ ๖๒๐๑

การเดินทาง ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๑ (ลพบุรี-โคกสำโรง) ระยะทางประมาณ ๑๒ กิโลเมตร จากศาลากลางจังหวัดลพบุรี เมื่อเดินทางเข้าไปใกล้บริเวณวัด จะแลเห็นพระพุทธรูปสีขาวเด่นตระหง่านอยู่บนเชิงเขา มีรถโดยสารประจำทางสายลพบุรี-เขาพระงาม-ศูนย์การบิน ผ่านหน้าวัด บริการระหว่างเวลา ๐๖.๐๐-๑๗.๐๐ น. ต้นทางอยู่ที่วัดพระมหาสารคาม สามารถขึ้นรถจากข้างวังนารายณ์

หอไตรวัดท่าแค อยู่ภายในวัดท่าแค เป็นหอไตรที่เก็บพระธรรม ของชุมชน “ลาวหล่ม” โดยปกติหอไตรจะสร้างบนเสาสูงในสระน้ำแต่หอไตรที่วัดท่าแคนี้ มีลักษณะแปลกกว่าที่อื่น คือ สร้างเป็นเรือนไม้ ทรงจตุรมุข ตั้งอยู่บนเสาสูง หลังคามุงด้วยกระเบื้องว่าและมีหลังคารูปหอคอยอยู่กึ่งกลาง เลียนแบบหลังคาทรงปราสาท เครื่องบนและซุ้มระเบียงตกแต่งด้วยแผ่นไม้แกะสลักแบบตะวันตกทำให้ดูอ่อนช้อยและโปร่งตา ส่วนบานเฟี้ยมที่ใช้กันผนังห้องเป็นลายไม้สลักเป็นภาพสัญลักษณ์มงคลของจีน ผนังบางส่วนติดกระจกสีเป็นช่องให้แสงลอดมาได้ สอบถามรายละเอียด โทร. ๐ ๓๖๔๒ ๗๐๙๔

การเดินทาง ใช้เส้นทางเลียบคลองชลประทาน (สะพาน ๖ - อำเภอบ้านหมี่) จนถึงสถานีรถไฟท่าแค เลี้ยวขวาข้ามสะพานประมาณ ๑ กิโลเมตร วัดท่าแคอยู่ทางด้านซ้ายมือ นอกจากนี้ยังมีรถโดยสารประจำทางสายลพบุรี-วัดท่าแค บริการระหว่างเวลา ๐๖.๐๐-๑๘.๐๐ น.

อ่างซับเหล็ก อยู่ในเขตตำบลนิคมสร้างตนเอง ห่างจากศาลากลางจังหวัดลพบุรีไปทางทิศตะวันออกประมาณ ๑๖ กิโลเมตร

อ่างซับเหล็กเป็นอ่างเก็บน้ำธรรมชาติที่มีมาแต่โบราณ ในสมัยแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์ฯ ทรงโปรดให้ช่างชาวฝรั่งเศสและชาวอิตาเลียนเป็นผู้วางท่อส่งน้ำจากอ่างซับเหล็กนำมาใช้ในเขตพระราชฐาน

อ่างซับเหล็กมีเนื้อที่ประมาณ ๑,๗๖๐ ไร่ เมื่อปี พ.ศ.๒๔๙๗ สมัยจอมพล ป. พิบูลสงครามเป็นนายกรัฐมนตรี ได้ให้สร้างเขื่อนดินกั้นน้ำเพื่อเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อการเกษตร ต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๒๐ จังหวัดลพบุรีได้ปรับปรุงอ่างซับเหล็กให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยทำถนนรอบอ่างเก็บน้ำ ปลูกต้นไม้และสร้างศาลาพักร้อน

อำเภอท่าม่วง

วัดไผ่ อยู่ริมน้ำบางขาม ในเขตตำบลเขาสมอคอน สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพเคยเสด็จไปวัดนี้ และทรงกล่าวไว้ใน

พระนิพนธ์เรื่องเที่ยวตามทางรถไฟไว้ว่า “วัดไถ้อยู่ริมน้ำบางขาม พันเขาสมอคอนไปทางตะวันตกไม่ห่างนัก เป็นวัดเก่าชั้นแรกตั้งกรุงศรีอยุธยา แล้วปฏิสังขรณ์เมื่อรัชกาลสมเด็จพระเจ้าบรมโกศ ยังมีสภาพของเก่าปั้นเรื่องทศชาติ และเรื่องปฐมสมโพธิงามน่าดูนัก ที่วัดไถ่นี้มีรูปพระศรีอารียเป็นของสำคัญอีกอย่างหนึ่งซึ่งผู้คนนับถือกันมาแต่โบราณ เมื่อรัชกาลที่ ๕ ไฟป่าไหม้วิหารรูปพระศรีอารียชำรุดไปพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดฯให้อัญเชิญลงมาปฏิสังขรณ์ในกรุงเทพฯ แล้วคืนกลับไปประดิษฐานอย่างเดิม ถึงเทศกาลลาภราษฎร์เชิญออกแห่เป็นประเพณีเมืองมาทุกปีมิได้ขาด” ปัจจุบันทางวัดได้ก่อสร้างวิหารสำหรับประดิษฐานพระศรีอารียขึ้นใหม่ ด้านหน้าเป็นรูปมณฑลจตุรमुखแลดูสง่างามมาก นอกจากนี้แล้วยังมีสิ่งที่น่าสนใจอีกหลายอย่าง เช่น พระวิหาร ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมแบบอยุธยาตอนต้น คือ มีลักษณะเจาะช่องผนังแทนหน้าต่าง ภายในมีพระประธานขนาดใหญ่ปางมารวิชัย ลงรักปิดทอง มีซุ้มเรือนแก้วแบบพระพุทธรชินราช จังหวัดพิษณุโลก ด้านหน้าและด้านหลังของพระวิหารมีภาพปูนปั้นเรื่องทศชาติ และเรื่องปฐมสมโพธิ ซึ่งนับว่าเป็นภาพประติมากรรมฝาผนังขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญยิ่งชิ้นหนึ่งของชาติ นอกจากนี้ยังมีพระอุโบสถ และวิหารรูปมณฑปยอดปราสาทอยู่ใกล้ ๆ กับพระวิหาร และพิพิธภัณฑ์ประจำวัดซึ่งมีของเก่ามากมายให้ชม เช่น พระพุทธรูป เครื่องหมาย เครื่องลายคราม เครื่องมือเครื่องใช้สมัยโบราณ และอื่น ๆ อีกมากมาย สอบถามรายละเอียด โทร. ๐ ๓๖๔๘ ๙๑๐๕

วัดไถ่

การเดินทาง ใช้เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๑๑ (ลพบุรี-สิงห์บุรี) แล้วเลี้ยวเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข ๓๐๒๘ ตรงสี่แยกไฟแดง (กม.ที่ ๑๘) เข้าไปอีกระยะทางประมาณ ๖ กิโลเมตร มีรถโดยสารประจำทางผ่านหลายสาย คือ สายลพบุรี-ท่าโขลง สายโคกสำโรง-บ้านหมี่ และสายสิงห์บุรี-บ้านหมี่

เขาสมอคอน อยู่ในเขตตำบลเขาสมอคอน ไปตามเส้นทางสายลพบุรี-สิงห์บุรี ถึงกิโลเมตรที่ ๑๘ เลี้ยวขวาเข้าไปอีก ๑๒ กิโลเมตร เป็นเทือกเขาที่มีความสำคัญด้านประวัติศาสตร์ มีตำนานเก่าแก่เกี่ยวกับเขาสมอคอนอยู่หลายเรื่องที่น่าสนใจจากหนังสืออักขราณุกรมภูมิศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน กล่าวไว้ว่า “เขาสมอคอนนี้เป็นที่อยู่ของ สุกกทันตฤๅษี อาจารย์ของพระเจ้ารามคำแหงมหาราช และพระยงำเมือง กษัตริย์เมืองพะเยา ซึ่งน่าจะเป็นราชวงศ์หนองแสนโยนก เชียงแสน ทั้งสองพระองค์ เพราะเมื่อทรงพระเยาว์ได้เสด็จมาศึกษาศิลปวิทยาที่เขาสมอคอนนี้ ซึ่งสมัยนั้นกษัตริย์เมืองลพบุรีก็เป็นราชวงศ์เดียวกัน...”

มีวัดที่สำคัญบนเทือกเขานี้ ๔ วัดด้วยกัน คือ วัดบันไดสามแสน มีโบราณสถานคือ วิหารอยู่หน้าถ้ำ และพระอุโบสถเก่าสถาปตยกรรมสมัยอยุธยา วัดถ้ำตะโกพุทธโสภา มีพระอุโบสถสร้างเมื่อปี พ.ศ.๒๔๕๗ ภายในมีจิตรกรรมฝาผนัง ศิลปะแบบพม่า และเจดีย์ทรงเรือสำเภา วัดถ้ำช้างเผือก บริเวณเชิงเขามีทำนบกินและอ่างเก็บน้ำโบราณ ประมาณว่าสร้างในพุทธศตวรรษที่ ๑๘ ร่วมสมัยกับอ่างเก็บน้ำและทำนบกินที่ตำบลทะเลชุบศร วัดเขาสมอคอน มีเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสอง ที่ทำบัวกลุ่มรองรับองค์ระฆังเป็นเจดีย์มีถ้ำเล็ก ๆ เรียกว่า ถ้ำพระนอน ภายในมีพระพุทธรูปไสยาสน์ประดิษฐานอยู่รัชกาลที่ ๕ เคยเสด็จประพาสเมื่อปี พ.ศ.๒๔๔๘ สอบถามรายละเอียด โทร. ๐ ๓๖๕๒ ๑๑๕๙

การเดินทาง ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๓๑๑ (สายลพบุรี-สิงห์บุรี) ถึง กม.ที่ ๑๘ เลี้ยวขวาเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข ๓๐๒๘ ตรงสี่แยกไฟแดง เข้าไปอีกประมาณ ๑๒ กิโลเมตร มีรถโดยสารประจำทางผ่านทางเข้าเขาสมอคอนบริเวณตลาดท่าโขลงหลายสาย คือ สายลพบุรี-ท่าโขลง สายโคกสำโรง-บ้านหมี่ และสายสิงห์บุรี-บ้านหมี่ หลังจากนั้นต้องเหมารถสองแถว หรือรถมอเตอร์ไซด์รับจ้างเข้าไปจากปากทาง

อำเภอบ้านหมี่

อำเภอบ้านหมี่ เป็นอำเภอที่มีชื่อเสียงในการทอผ้ามัดหมี่ ราษฎรส่วนใหญ่ของอำเภอบ้านหมี่ เป็นไทยพวนที่อพยพมาจาก ประเทศลาว เมื่อประมาณ ๑๓๐ ปีมาแล้ว และได้นำเอาชื่อบ้านเดิม คือ “บ้านหมี่” มาใช้เป็นชื่อบ้านอพยพมาตั้งหลักแหล่งใหม่นี้ด้วย

วัดธรรมิการาม หรือ วัดค้ำคาว ตั้งอยู่ริมลำน้ำบางขาม ฝั่งตะวันตก ตำบลบางขาม เหตุที่ชื่อวัดค้ำคาวเพราะว่าเดิมมีค้ำคาว อาศัยอยู่มาก ปัจจุบันไม่มีแล้วและได้เปลี่ยนชื่อใหม่ว่า “วัดธรรมิการาม” วัดนี้เป็นวัดเก่าแก่อุบัติริมฝั่งคลองในหมู่บ้านร่มรื่น สิ่งที่น่าสนใจของวัดนี้คือ มีภาพเขียนที่ผนังโบสถ์ ซึ่งเป็นภาพเขียนเรื่องพุทธประวัติทั้ง ๔ ด้าน ลักษณะของภาพเขียนมีลักษณะแบบตะวันตก เข้ามาปนบ้างแล้ว เช่นการแรเงาต้นไม้ และอื่น ๆ เป็นภาพเขียนใน สมัยรัชกาลที่ ๔ ฝีมือช่างพื้นบ้านที่งดงามมาก สอบถามรายละเอียด โทร. ๐ ๓๖๔๘ ๙๕๙๓

การเดินทาง ใช้เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๑๑ (สาย ลพบุรี-สิงห์บุรี) แล้วเลี้ยวขวาเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข ๓๐๒๘ ตรัง กม.ที่๑๘ (เส้นทางเดียวกับทางเข้าวัดไผ่)

วัดทองคั่ง ตั้งอยู่ในเขตตำบลบ้านเพ็ง สิ่งที่น่าสนใจ คือ อุโบสถ บนเรือสำเภากลางน้ำ ลักษณะอุโบสถสร้างบนเรือสำเภาลอยน้ำอยู่ในแม่น้ำบางขาม นอกจากนี้ยังมีศาลาธรรมสังเวช สร้างประยุกต์เป็นรูปรถโดยสารประจำทาง

การเดินทาง ใช้เส้นทางเดียวกับวัดธรรมิการาม วัดทองคั่ง อยู่ห่างมาอีกประมาณ ๒ กิโลเมตร มีบริการรถโดยสารประจำทาง สายลพบุรี-บ้านหมี่ ผ่านหน้าวัด

วัดทองคั่งท่าเสา อยู่ริมถนนสายบางงา-บ้านหมี่ ตำบลบ้านเพ็ง สิ่งที่น่าสนใจ คือ ประตูทางเข้าวัดเป็นรูปหนุมานกำลังอ้าปาก ประดับกระจกสีสวยสะดุดตา เป็นความคิดริเริ่มของเจ้าอาวาสที่น่าตำนาน เมืองลพบุรีที่เกี่ยวกับเรื่องรามเกียรติ์มาประยุกต์ในการสร้าง สอบถาม รายละเอียด โทร. ๐ ๓๖๖๔ ๔๒๗๐

การเดินทาง ใช้เส้นทางเดียวกับวัดทองคั่ง อยู่ห่างมาอีกประมาณ ๓.๕ กิโลเมตร และมีบริการรถโดยสารประจำทางสายลพบุรี-บ้านหมี่ ผ่านหน้าวัด

วัดหนองเต่า (วัดพาณิชนธรรมิการาม) อยู่ที่ตำบลหนองเต่า สิ่งที่น่าสนใจ คือ อุโบสถบนหลังเต่าซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์ของตำบลหนองเต่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินทรงยก ข่อฟ้าอุโบสถ เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๗

การเดินทาง ห่างจากตัวเมืองบ้านหมี่ ๑๑ กิโลเมตร ตั้งอยู่ริมถนนสายเลียบคลองชลประทาน

วัดเขาวงกต เป็นวัดที่อยู่ในวงล้อมของภูเขาสามด้าน บริเวณกว้างขวางถึง ๓๐ ไร่ บนไหล่เขาด้านทิศตะวันตกมีพระพุทธรูปไสยาสน์องค์ใหญ่ประดิษฐานอยู่ ถัดลงมามีศาลาเก็บศพหลวงพ่ोजริณดิสสวณโณ อดีตเจ้าอาวาส ซึ่งมรณภาพไปแล้วตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๐๖ แต่ศพไม่เน่าเปื่อย หน้าวัดมีเจดีย์สร้างอยู่บนเรือสำเภา อนุสรณ์ของหลวงพ่อกาฬผู้สร้างวัดนี้

สิ่งที่น่าสนใจมากคือ ถ้ำค้างคาว ซึ่งอยู่บนไหล่เขาเหนือพระอุโบสถ นับว่าเป็นถ้ำค้างคาวที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดลพบุรี ภายในถ้ำมีค้างคาวนับล้าน ๆ ตัว รายได้จากค่ามูลค้างคาวที่เข้าวัดแต่ละปีเป็นเงินหลายหมื่นบาท ทุกวันตั้งแต่เวลาประมาณ ๑๘.๓๐ น. ค้างคาวจะพากันบินออกจากปากถ้ำไปหากิน ยาวเป็นสายคล้ายควันไฟ การบินออกหากินนี้จะติดต่อกันไปไม่หยุดจนกระทั่งถึงเวลาประมาณ ๒๒.๐๐ น. และจะเริ่มกลับเข้าถ้ำตั้งแต่เวลาประมาณ ๐๓.๐๐ น. จนถึงประมาณ ๐๖.๐๐ น. จึงจะหมด

การเดินทาง ใช้เส้นทางหมายเลข ๓๑๑ (ลพบุรี-สิงห์บุรี) เช่นเดียวกับวัดทองคั้ง จะถึงก่อนเข้าตัวอำเภอบ้านหมี่ ประมาณ ๔ กิโลเมตร มีบริการรถโดยสารประจำทางสายลพบุรี-บ้านหมี่ ลงรถที่สถานีขนส่งบ้านหมี่ แล้วเหมารถรับจ้างจากตลาดบ้านหมี่เข้าไปยังวัดอีกครั้ง

อำเภอดอกสำโรง

เขาวงพระจันทร์ บริเวณเชิงเขาจะเป็นที่ตั้งของวัดเขาวงพระจันทร์ จะมีทางบันไดขึ้นไปสู่ยอดเขาประมาณ ๓,๗๕๐ ขั้น ยอดเขานี้สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๖๕๐ เมตร ถ้าวัดจากเชิงเขา ถึงยอดเขาโดยแนวบันไดจะยาว ๑,๖๘๐ เมตร ใช้เวลาเดินทางจากเชิงเขาถึงยอดเขาประมาณ ๒ ชั่วโมง สองข้างทางจะเต็มไปด้วยป่าไม้ขึ้นสลับซับซ้อนเต็มไปหมด บางแห่งจะเป็นที่ลาด บางแห่งจะเป็นที่ชัน เมื่อขึ้นไปถึงยอดเขาวงพระจันทร์จะมองเห็นทิวทัศน์เบื้องล่างได้ไกลสุดสายตา

ในหน้าเทศกาลเดือนสาม ประชาชนโดยเฉพาะชาวไทยเชื้อสายจีนทั้งใกล้และไกลจะหลั่งไหลกันมานมัสการรอยพระพุทธรูป และพระพุทธรูปบนยอดเขาแห่งนี้เนื่องแน่นเป็นประจำทุกปี สิ่งก่อสร้างและรูปแบบของการแสดงความเคารพที่วัดนี้จึงค่อนข้างจะมีอิทธิพลจีนหรือฝ่ายมหายานอยู่มาก

เขาวงพระจันทร์ได้ชื่อว่าเป็นเขาที่สูงที่สุดของจังหวัดลพบุรี และเป็นภูเขาที่สร้างชื่อเสียงให้ผู้คนรู้จักเมืองลพบุรีมาช้านานแล้ว นอกจากนั้นภูเขานี้ยังเป็นที่มาแห่งตำนานเมืองเรืองท้าวภักชนาก และเรื่องพระเจ้ากรุงจีน อีกด้วย สอบถามรายละเอียด โทร. ๐ ๓๖๖๕ ๐๑๘๘

การเดินทาง มีรถโดยสารประจำทางจากสถานีขนส่ง สายลพบุรี-โคกสำโรง ผ่านทางหน้าวัดและเหมารถรับจ้างจากปากทางเข้าวัดเข้าไปอีกประมาณ ๕ กิโลเมตร

อำเภอพัฒนานิคม

ทุ่งทานตะวัน จังหวัดลพบุรี มีการปลูกทานตะวันมากที่สุดในประเทศไทย คือ ประมาณ ๒๐๐,๐๐๐-๓๐๐,๐๐๐ ไร่ ดอกทานตะวันจะบานสะพรั่งในช่วงเดือนพฤศจิกายน-มกราคม ทานตะวันเป็นพืชทนแล้ง เกษตรกรนิยมปลูกแทนข้าวโพด เมล็ดทานตะวันมีคุณค่าทางโภชนาการ นิยมใช้สกัดทำน้ำมันปรุงอาหาร หรืออบแห้ง เพื่อรับประทาน หรือใช้เป็นส่วนผสมของเครื่องสำอาง และยังสามารรถเลี้ยงผึ้งเป็นอาชีพส่งเสริมได้อีกด้วย จึงทำให้ได้ผลผลิต คือ น้ำผึ้งจากดอกทานตะวันอีกทางหนึ่ง แหล่งปลูกทานตะวัน กระจายอยู่ทั่วไปในเขตอำเภอเมืองลพบุรี อำเภอพัฒนานิคม อำเภอชัยบาดาล พื้นที่ที่ปลูกเป็นจำนวนมาก ได้แก่ บริเวณเขาจีนแล ใกล้วัดเวพุวัน ตำบลโคกตูม อำเภอเมืองลพบุรี

การเดินทาง จากลพบุรี ใช้เส้นทางถนนพหลโยธิน (ลพบุรี-สระบุรี) ถึงกิโลเมตรที่ ๔ เลี้ยวซ้ายไปตามทางหลวงหมายเลข ๓๐๑๗ (ทางไปตำบลโคกตูม) ระยะทางประมาณ ๘ กิโลเมตร จะถึงทางเข้าวัดเวพุวัน (ด้านซ้ายมือ) เลี้ยวเข้าไปอีกประมาณ ๒ กิโลเมตร จะถึงทุ่งทานตะวัน สำหรับรถโดยสารประจำทาง มีรถสองแถวลพบุรี-วังม่วง ผ่านทางเข้าวัดเวพุวัน รถออกจากสถานีขนส่งลพบุรี ระหว่างเวลา ๐๖.๐๐-๑๗.๓๐ น.

นอกจากนี้ยังมีแหล่งปลูกทานตะวันกระจัดกระจายไปตามเส้นทางที่จะไปอำเภอพัฒนานิคม บริเวณช่องสาริกา (เข้าทางวัดมณีศรีโสภณ) ริมทางหลวงหมายเลข ๒๑

หมายเหตุ สอบถามบริเวณพื้นที่ปลูกทานตะวัน ก่อนการเดินทาง สำนักงานเกษตรอำเภอพัฒนานิคม โทร. ๐ ๓๖๔๔ ๑๑๓๓, ๐ ๓๖๔๔ ๑๒๕๘

วัดพรหมรังษี เดินทางจากจังหวัดลพบุรี ซอย ๑๒ ริมทางหลวงหมายเลข ๒๑ ตำบลดีลิง อยู่บริเวณสี่แยกพอดี ห่างจากตัวอำเภอพัฒนานิคมประมาณ ๙ กิโลเมตร

ทุ่งทานตะวัน

เหตุที่วัดนี้มีชื่อว่าวัดพรหมรังษี สืบเนื่องมาจากในสมัยหนึ่ง สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังษี) ได้เดินธุดงค์และได้หยุดพักปักกลด ณ ที่แห่งนี้ ต่อมาผู้ที่มีศรัทธาในพุทธศาสนาจึงได้รวมใจกันสร้างวัด และถวายนามนี้เป็นอนุสรณ์

วัดนี้มีพระอุโบสถทรงจตุรมุข พระเจดีย์ทรงระฆังคล้าย พระบรมธาตุนครศรีธรรมราชและสิ่งก่อสร้างอื่นที่มีความสวยงาม รอบ ๆ บริเวณมีความร่มรื่นด้วยต้นไม้ใหญ่น้อยและมีการดูแลรักษาความสะอาดเป็นอย่างดี ผู้ที่ผ่านไปมามักแวะชมวัดนี้เสมอ

เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ตั้งอยู่ที่บ้านแก่งเสือเต้น ตำบลหนองบัว เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์เป็นชื่อที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทาน ให้กับเขื่อนแห่งนี้ สร้างภายใต้โครงการพัฒนาลุ่มแม่น้ำป่าสัก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นเขื่อนแกนดินเหนียวที่ยาวที่สุดในประเทศไทย มีความยาว ๔,๘๖๐ เมตร ความสูงที่จุดสูงสุด ๓๖.๕๐ เมตร จุดเด่นที่น่าสนใจภายในเขื่อน ได้แก่ จุดชมวิวสันเขื่อน พิพิธภัณฑ์ลุ่มน้ำป่าสัก ซึ่งแสดงความรู้ด้านธรรมชาติ และวัฒนธรรม เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ได้ทำพิธีเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ นอกจากนี้มีบริการรถราง ผู้ใหญ่ ๒๕ บาท เด็ก ๑๐ บาท (๑๐ คน ต่อ ๑ รอบ) ใช้เวลาไป-กลับประมาณ ๕๐ นาที บริการวันจันทร์-ศุกร์ ๐๘.๐๐-๑๗.๐๐ น. วันเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ๐๗.๓๐-

เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์

๑๘.๐๐ น. และทางเขื่อนยังมีบริการบ้านพักสวัสดิการชลประทานเขื่อนป่าสัก สอบถามรายละเอียดที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว โทร. ๐ ๓๖๔๔ ๔๒๔๓

การเดินทาง จากตัวเมืองลพบุรีใช้เส้นทางลพบุรี-โคกตูม-พัฒนานิคม (ทางหลวงหมายเลข ๓๐๑๗) ระยะทาง ๔๘ กิโลเมตร มีบริการรถสองแถวลพบุรี-วังม่วง ผ่านหน้าเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ รถออกจากสถานีขนส่งลพบุรี ระหว่างเวลา ๐๖.๐๐-๑๗.๓๐ น.

นอกจากนี้ในช่วงปลายปียังมีบริการท่องเที่ยวทางรถไฟ ขบวนพิเศษ ไป-กลับ กรุงเทพฯ-เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ในวันเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดราชการ สอบถามรายละเอียดที่การรถไฟแห่งประเทศไทย โทร. ๐ ๒๒๒๐ ๔๓๓๔, ๑๖๙๐ และนักท่องเที่ยวยังสามารถเลือกใช้บริการนั่งรถไฟชมเขื่อนได้ โดยสามารถสอบถามรายละเอียดได้ที่ สถานีรถไฟลพบุรี โทร. ๐ ๓๖๔๑ ๑๐๒๒

โอเอซิสฟาร์ม ตั้งอยู่เลขที่ ๘๕/๒ หมู่ ๑๓ ตำบลช่องสาก เป็นฟาร์มเลี้ยงนกกระเจือกเทศครบวงจรในทุ่งหญ้าริมเชิงเขาสไต้ซาฟารี สนุกสนานกับกิจกรรมป้อนอาหารและถ่ายรูปคู่อย่างใกล้ชิดท่ามกลางทุ่งทานตะวันบานสะพรั่งตามฤดูกาล (พฤศจิกายน-กุมภาพันธ์ ของทุกปี) เลือกซื้อผลิตภัณฑ์แปรรูปจากนกกระเจือกเทศ เช่น กระเป๋าเข็มขัด เนื่อนกกระเจือกเทศ ฯลฯ เปิดเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์

อัตราค่าเข้าชม คนละ ๑๐ บาท หมู่คณะหรือกรุปทัวร์ที่ต้องการ
วิทยากรบรรยายคนละ ๒๐ บาท กรุณาติดต่อล่วงหน้าก่อนเข้าชม
โทร. ๐ ๓๖๔๕ ๑๒๖๑, ๐๘ ๑๗๘๐ ๘๘๒๘, ๐๘ ๑๔๖๖ ๓๓๔๙

การเดินทาง จากตัวเมืองลพบุรี ใช้เส้นทางสายลพบุรี-โคก
ตูม-พัฒนานิคม (ทางหลวงหมายเลข ๓๐๑๗) ประมาณ ๒๕ กิโลเมตร
ถึงสี่แยกไฟแดงปั้มน้ำมันคาร์เท็กซ์เลี้ยวขวาประมาณ ๒ กิโลเมตร
อยู่ทางด้านขวามือ

ศูนย์อนุรักษ์ผึ้ง ตั้งอยู่เลขที่ ๒๘๐ ซอย ๒๔ สายตรี หมู่ ๙
ตำบลพัฒนานิคม เป็นศูนย์อบรมและเรียนรู้เรื่องการเลี้ยงผึ้งพันธุ์
ในประเทศไทย เป็นแหล่งจำหน่ายอุปกรณ์การเลี้ยงผึ้ง ผลิตภัณฑ์
แปรรูปจากผึ้งมากกว่า ๔๐ ชนิด เช่น น้ำผึ้งแท้จากดอกทานตะวัน
นมผึ้ง เกสร เทียนไข ฯลฯ

สวนเหรียญทอง เป็นสวนเกษตรเพื่อการท่องเที่ยว มีชื่อเสียง
ด้านการฝากกิ่งมะม่วง เพื่อให้ได้ผลผลิตมากเป็นพิเศษ (กิ่งละประมาณ
๒๐ ผล) กิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยว คือ ชมวิธีการตอนกิ่ง ทาบกิ่ง
และฝากกิ่งมะม่วง นอกจากนี้ยังมีการจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์
แปรรูปเกษตรของกลุ่มแม่บ้านต่าง ๆ สอบถามรายละเอียด โทร.
๐ ๓๖๔๙ ๑๑๗๒

การเดินทาง จากตัวเมืองลพบุรี ใช้เส้นทางสายลพบุรี-โคกตูม-
พัฒนานิคม (ทางหลวงหมายเลข ๓๐๑๗) อยู่ก่อนถึงเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์
ประมาณ ๓ กิโลเมตร มีบริการรถสองแถวลพบุรี-วังม่วง ผ่านทาง
เข้าสวนเหรียญทอง และจากนั้นต้องเดินเข้าไปอีกประมาณ ๕๐๐ เมตร

พิพิธภัณฑ์เปิดบ้านโป่งมะนาว อยู่ที่หมู่ ๗ ตำบลห้วยขุนราม
อยู่ห่างจากเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ๒๖.๕ กิโลเมตร เป็นแหล่งโบราณคดี
มนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ อายุประมาณ ๒,๕๐๐-๓,๐๐๐ ปี ประมาณ
ยุค “บ้านเชียงตอนปลาย” มีการขุดพบโครงกระดูกมนุษย์โบราณถึง
๑๓ โครงกระดูกภายในหลุมเดียวกัน ทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐-๑๗.๐๐ น.
สอบถามรายละเอียด อบต.ห้วยขุนราม โทร. ๐ ๓๖๔๕ ๑๐๐๙

การเดินทาง จากตัวเมืองลพบุรี ใช้เส้นทางสายลพบุรี-โคก
ตูม-พัฒนานิคม-อ.วังม่วง (สระบุรี) เข้าทางเดียวกับน้ำตกสวนมะเดื่อ
ไม่มีรถประจำทางผ่าน

อำเภอชัยบาดาล

สวนรุกขชาติน้ำตกวังก้านเหลือง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าดินดำ
น้ำตกวังก้านเหลืองนี้ มีน้ำไหลตลอดทั้งปี เนื่องจากมีต้นน้ำเกิดจาก

โอเอซิสฟาร์ม

ตาน้ำใต้ดินขนาดใหญ่ ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออก ห่างจากบริเวณ น้ำตกประมาณ ๑.๕ กิโลเมตรสอบถามรายละเอียด

การเดินทาง จากตัวเมืองลพบุรีไปน้ำตกวังก้านเหลืองใช้เส้นทางลพบุรี-โคกสำโรง (ทางหลวงหมายเลข ๑) จากนั้นใช้เส้นทางโคกสำโรง-ชัยบาดาล (ทางหลวงหมายเลข ๒๐๕) ถึงบริเวณที่บรรจบกับทางหลวงหมายเลข ๒๑ แล้วต่อเข้าทางหลวงหมายเลข ๒๐๘๙ ไปอำเภอกำแพงไพบประมาณ ๑๒ กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายเข้าตัวน้ำตกอีกประมาณ ๗ กิโลเมตร ก็จะถึงน้ำตกวังก้านเหลืองซึ่งจะอยู่ทางขวามือ

เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาสมโภชน์ ตั้งอยู่ในท้องที่บางส่วนของตำบลซับตะเคียน ตำบลหนองยายโตะ ตำบลบัวชุม และตำบลนาโสม มีเนื้อที่ประมาณ ๘,๔๔๐ ไร่ ได้รับการประกาศเป็นเขตห้ามล่าพันธุ์สัตว์ป่าเขาสมโภชน์ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาสมโภชน์ เป็นเทือกเขาหินปูน มีลักษณะสูงชันยาวทอดตัวไปตามแนวทิศตะวันตกเฉียงใต้ มีถ้ำและหน้าผาจำนวนมาก มีที่ราบในหุบเขา ๒ แห่ง และที่ราบบนเขา ๑ แห่งมีแหล่งน้ำซับกระจายอยู่ทั่วไป จึงเป็นป่าต้นน้ำที่มีความสำคัญมากนอกจากนี้ภายในบริเวณเขตห้ามล่าพันธุ์สัตว์ป่าเขาสมโภชน์ มีการค้นพบหลักฐานทางโบราณคดีกระจายอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะที่วัดถ้ำพรหมโลก ค้นพบขวานหินตัด ยุคสมัยหินตอนปลาย อายุราว ๓,๐๐๐ ปี ใบหอกสำริดภาชนะดินเผาในยุคโลหะ อายุประมาณ ๒,๕๐๐ ปี พระพุทธรูปสลักด้วยไม้สมัยอยุธยาตอนปลาย หรือสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น อายุราวพุทธศตวรรษที่ ๒๓-๒๔

เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาสมโภชน์ มีสภาพป่าไม้และสัตว์ป่าที่สมบูรณ์ มีบริการจัดเส้นทางศึกษาธรรมชาติ อาทิ พรรณพืชชนิดต่าง ๆ นิเวศวิทยา ตลอดจนซากฟอสซิลอายุประมาณ ๒๕๐ ล้านปี ซึ่งเป็นหลักฐานทางธรณีวิทยาสำคัญ ที่แสดงว่าบริเวณเทือกเขานี้เคยเป็นไหล่ทวีป อยู่ใต้น้ำมาก่อน นอกจากนี้ยังมีสถานที่สำหรับปฏิบัติธรรมที่วัดเขาสมโภชน์ วัดถ้ำพรหมโลก และบริเวณใกล้วัดถ้ำพรหมโลกมีลานยุคหินผุดที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติให้ชมอีกด้วย

สถานที่ติดต่อ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาสมโภชน์ ตู้ ปณ.๑๙ ปทจ.ลำนารายณ์ อำเภอย้ายบาดาล จังหวัดลพบุรี ๑๕๑๓๐ หรือสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลพบุรี โทร. ๐ ๓๖๔๒ ๒๗๗๗

การเดินทาง จากกรุงเทพฯ ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๒๑ ถึงทางแยกขวาเข้าอำเภอย้ายบาดาล ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๒๐๕

จากอำเภอชัยบาดาลไปอำเภอลำสนธิ ประมาณ ๒๐ กิโลเมตร ถึงวัดเขาตำบลด่านซ้ายมือ แล้วเลี้ยวขวาไปตามเส้นทางเข้าสู่วัดพรหมโลก ระยะทาง ๗ กิโลเมตร ถึงที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาสมโภชน์

วัดป่าศรีมหาโพธิ์วิปัสนา ๒๙/๑ หมู่ ๔ หมู่บ้านศรีมหาโพธิ์พัฒนาธานี ตำบลบัวชุม เป็นสถานที่ที่วิปัสนาของชาวไทยและชาวต่างประเทศเป็นวัตรรักษาโรคของหลวงพ่อดคง จตมโล ผู้สนใจต้องการข้อมูลเพิ่มเติม สอบถามได้ที่ คุณกัญญา ไท. ๐๘ ๙๗๔๖ ๑๑๑๗ หรือ คุณแดง (การบินไทย) เป็นผู้ให้ข้อมูล โทร. ๐ ๒๕๑๑ ๐๕๕๐, ๐ ๒๕๑๒ ๑๘๕๙

ไร่ชัยนารายณ์ ตั้งอยู่ที่ตำบลชัยนารายณ์ ทางหลวงหมายเลข ๒๑ (สระบุรี-หล่มสัก) กิโลเมตรที่ ๖๔ เข้าซอยตรงข้ามป้อมตำรวจชุมชนตำบลหนองเต่า ผ่านวัดธารัฐการามเลี้ยวซ้าย ไปประมาณ ๓ กิโลเมตร เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บนเนื้อที่ ๑,๐๘๖ ไร่ ภายในประกอบด้วยสวนสุขภาพ ฟาร์มเพาะพันธุ์สัตว์ เช่น ม้า แพะ แกะ กระต่าย ฟาร์มเพาะพันธุ์ปลา ฟาร์มพืชเกษตรล้มลุก สวนสมุนไพร สวนผักผ่อนและสันตนาการ ประกอบด้วยสนามยิงปืน สนามจักรยาน เสือภูเขา สวนอาหาร แค้มป์ปิ้ง สนใจสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม โทร. ๐๘ ๑๗๒๐ ๓๖๐๖, ๐๘ ๑๔๔๗ ๐๕๒๐

อำเภอลำสนธิ

ปราสาทนางผมหอม อยู่ห่างจากตลาดหนองรีประมาณ ๔ กิโลเมตร ในเขตบ้านโคกคลี ไปตามทางหลวงหมายเลข ๒๐๕ กิโลเมตรที่ ๒๖๙ ลักษณะของปราสาทนางผมหอมนี้ เป็นปราสาทองค์เดียวโดด ๆ ก่อด้วยอิฐไม่ถือปูน เช่นเดียวกับเทวสถานปราสาทเขาสภาพปัจจุบันยอดหักลงหมดแล้ว มีประตูเข้าภายในปราสาทได้ ภายในปราสาทเป็นห้องโถง กรอบประตูสร้างด้วยแท่งหิน รอบ ๆ ปราสาทยังมีหินก้อนใหญ่อยู่เกลื่อนกลาด ห่างจากปราสาทนางผมหอมไม่มากนักเป็นด่านกักสัตว์บ้านโคกคลี เป็นเนินดินมีซากอิฐ เข้าใจว่าเป็นฐานวิหาร หรือเจดีย์ ชาวบ้านเรียกโคกคลีน้อย ยังมีเนินกว้างอีกแห่งหนึ่งเรียกโคกคลีใหญ่ ที่ตั้งของปราสาทนางผมหอมมีแม่น้ำมาบรรจบกันสองสาย คือ ลำสนธิกับลำพระยากลาง สันนิษฐานว่าสถานที่แห่งนี้แต่เดิมเป็นเมืองโบราณ และจากการขุดแต่งโบราณสถานเมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๐ พบหลักฐานเพิ่มเติม คือ ชิ้นส่วนของเครื่องประดับตกแต่งองค์ปราสาท ทำด้วยหินทรายเป็นรูปสตรีนั่งผ้าตามศิลปะเขมรแบบบาเยน สันนิษฐานว่าปราสาทองค์นี้มีอายุราว

พุทธศตวรรษที่ ๑๕-๑๗ สมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ ๗

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา ตั้งอยู่ที่บ้านลังกาเชื่อม ตำบลลำสนธิ ตำบลลูกตาดเพชร มีพื้นที่ทั้งสิ้นประมาณ ๙๖,๘๗๕ ไร่ เป็นที่ราบอยู่ในหุบเขา ถูกกั้นด้วยเทือกเขาพังเหย ทิศตะวันตกเป็นเขารวก สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ๑๔๐-๘๔๖ เมตร ความสำคัญของพื้นที่ คือ ป่าซับลังกามีสภาพสมบูรณ์ เป็นป่าต้นน้ำของแม่น้ำลำสนธิ และแหล่งอาหารของสัตว์ป่า ปัจจุบันยังมีเสียงผา ซึ่งเป็นสัตว์ป่าสงวนอาศัยอยู่

เส้นทางศึกษาธรรมชาติจัดไว้ ๒ เส้นทาง เส้นทางเส้นแรกคือ ห้วยพริก-น้ำตกผาผึ้ง-ถ้ำผาผึ้ง ระยะทางไป-กลับประมาณ ๓,๒๐๐ เมตร ใช้เวลาเดินประมาณ ๒ ชั่วโมง ๓๐ นาที เป็นเส้นทางที่ไม่ลำบากเกินไปนักสำหรับนักท่องเที่ยวหน้าใหม่ ระหว่างเส้นทางจะผ่านน้ำตกผาผึ้ง ซึ่งเป็นน้ำตกเล็ก ๆ แต่มีความสวยงามเพราะบรรยากาศรอบข้างที่ร่มรื่นด้วยไม้ใหญ่นานาพรรณและเหมาะสำหรับเป็นจุดพักระหว่างทาง และหากชื่นชอบธรรมชาติด้วยความสงบอาจมีโอกาสดูเห็นสัตว์เล็ก ๆ เช่น เต่า และ นกต่าง ๆ ออกมาให้ได้ยลโฉม จากนั้นเดินต่อไปยังถ้ำผาผึ้งก่อนที่จะต้องใช้ฝีมือในการปีนป่ายหินแหลมคมเพื่อชมดวงจันทร์ผาซึ่งเป็นไม้ดัดทำบรรพ์ที่มีรูปทรงงดงาม และในช่วงปลายฝนต้นหนาวกล้วยไม้รองเท้านารีที่ซ่อนตัวอยู่ในดงจันทร์ผานี้จะเบ่งบานพร้อมกันในฤดูนี้

สำหรับจุดเริ่มต้นเดินเท้าเส้นทางนี้คือ ห้วยแม่พริก ซึ่งอยู่ห่างจากที่ทำการเป็นระยะทาง ๙ กิโลเมตร ต้องใช้รถที่สภาพดี กำลังดี

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา

พร้อมที่จะลุยทางลูกรังที่ค่อนข้างเละ แต่ผู้ที่ไม่มียากและไปกันเป็นคณะ สามารถว่าจ้างรถอีแต่นของชาวบ้านซึ่งเป็นการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นทางอ้อมด้วย โดยติดต่อล่วงหน้า โทร. ๐ ๓๖๔๕ ๑๙๓๖

อีกเส้นหนึ่ง คือ ห้วยประตู เริ่มต้นด้วยการล่องแพ ซึ่งผู้คนได้ประมาณ ๓๕ คน ไปยังจุดเริ่มต้นเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติซึ่งมีระยะทาง ๑,๕๐๐ เมตร ระหว่างเส้นทางเดินสามารถชมถ้ำสมุยกุยและถ้ำพระนอกได้ ใช้เวลาสำหรับเส้นทางนี้ประมาณ ๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที

สิ่งที่ควรนำไปด้วย สำหรับการเที่ยวที่ซับลังกา คือ รองเท้าที่กระชับรัดกุมเพื่อความคล่องตัวในการเดินย่ำน้ำตกละเอียดหินลื่นหรือปีนป่ายหน้าผาหินแหลมคม ยาทากันยุง และที่สำคัญ คือ จิตสำนึกในการเป็นนักท่องเที่ยวธรรมชาติที่ดี

การเดินทาง ไปยังที่ทำการเขตฯ ใช้เส้นทางหมายเลข ๒๐๕ จากอำเภอยะบะดาลไปอำเภอลำสนธิ ประมาณ ๓๑ กิโลเมตร จะมีทางแยกเข้าตำบลลูกตาดเพชร ระยะทางประมาณ ๓๗ กิโลเมตร ติดต่อขออนุญาตเข้าพื้นที่ล่วงหน้าได้ที่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา ตำบลลูกตาดเพชร อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี

แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ทหาร

ลพบุรี เป็นเมืองยุทธศาสตร์ที่สำคัญของประเทศมาตั้งแต่สมัยโบราณ จึงถูกเลือกให้เป็นที่ตั้งแห่งที่ ๒ ของประเทศมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา การพัฒนาด้านการทหารของจังหวัดลพบุรี ปรากฏเด่นชัดในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีทำให้กิจการด้านการทหารของลพบุรีมีความสำคัญมากเป็นอันดับ ๒ รองจากกรุงเทพมหานคร กิจกรรมด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ทหารหน่วยต่าง ๆ ที่น่าสนใจ ได้แก่

กิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ (อ.เมือง) ได้แก่ การสาธิตการดำรงชีพในป่า การกระโดดหอสอง ๓๔ ฟุต การฝึกกระโดดร่มจากบอลูน การยิงปืน ใต้หน้าผาทัวร์ป่าทางทหาร และชมพิพิธภัณฑ์ทหารบกพิเศษ ซึ่งจัดแสดงภาพและอุปกรณ์ต่างๆเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมา วิวัฒนาการ และภาพกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยรบพิเศษ ตั้งแต่ยุคเริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน

กิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ทหารค่าย A03 (อ.เมือง) ทางเข้าอ่างเก็บน้ำซับเหล็ก ตำบลโคกตูม เป็นศูนย์รวมกิจกรรมในรูปแบบของการทดสอบกำลังใจและการดำรงชีวิตแบบทหาร อาทิ การก

ระโดดหอสูง ๓๔ ฟุต ใต้หน้าผาจำลอง ยิงปืน สะพานเชือก พายเรือ
แคนู

สถานที่ติดต่อ กองกิจการพลเรือน หน่วยบัญชาการสงคราม
พิเศษ ค่ายสมเด็จพระนารายณ์มหาราช กรุณาติดต่อล่วงหน้าอย่างน้อย
๑ สัปดาห์ สำหรับกิจกรรมค่ายพักแรม ๓๐ คน โทร. ๐ ๓๖๔๑ ๒๑๙๒
(ในเวลาราชการ) หรือ ๐๘ ๑๙๔๗ ๒๘๐๐ (นอกเวลาราชการ) หรือ
www.army.mi.th

แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ศูนย์การทหารปืนใหญ่ (อ.เมือง)
ได้แก่ สถานีขบวนรถสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้แก่ ดึกษาใต้
(ตึกบัญชาการเขาน้ำโจน) ตึกพิบูลสงคราม และยังมีพิพิธภัณฑ์
จอมพล ป. พิบูลสงคราม พิพิธภัณฑ์ทหารปืนใหญ่ พิพิธภัณฑ์
พลเอกพระยาพหลพลพยุหเสนา และอุทยานพฤกษศาสตร์ เปิดในวัน
เวลาราชการ หากต้องการเข้าชมวันเสาร์อาทิตย์ กรุณาติดต่อล่วงหน้า

สถานที่ติดต่อ แผนกกิจการพลเรือน กองยุทธการและการข่าว
ศูนย์การทหารปืนใหญ่ โทร. ๐ ๓๖๔๘ ๖๔๓๓-๕ ต่อ ๓๙๐๓๙, ๓๙๐๔๘

แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่มณฑลทหารบกที่ ๑๓ (อ.เมือง) ได้แก่
สนามกอล์ฟ จอมพล ป.พิบูลสงคราม เปิดบริการสำหรับบุคคล
ภายนอก ค่า Green Fee (๑๘ หลุม) เปิดทุกวัน ๐๕.๓๐-๑๗.๓๐ น.

สถานที่ติดต่อ มทบ.๑๓ โทร. ๐ ๓๖๔๑ ๓๑๓๓, ๐ ๓๖๔๒
๒๗๓๔-๕ ต่อ ๓๗/๓๙๓

แหล่งท่องเที่ยวภายในโรงพยาบาลอานันทมหิดล (อ.เมือง)
ได้แก่ ห้องแสดงพระราชประวัติรัชกาลที่ ๘ อยู่ในตึกอำนวยการ
โรงพยาบาลอานันทมหิดล จัดแสดงภาพพระราชประวัติเมื่อครั้งเสด็จ
มาเปิดโรงพยาบาล เมื่อวันที่ ๖ มกราคม พ.ศ.๒๔๘๑

สถานที่ติดต่อ โรงพยาบาลอานันทมหิดล

แหล่งหัตถกรรมและสินค้าพื้นเมือง

อำเภอเมืองลพบุรี

หมู่บ้านดินสอพอง ลพบุรีได้ชื่อว่าเป็นแหล่งผลิตดินสอพองที่
มีคุณภาพดีที่สุดในประเทศไทย แหล่งผลิตอยู่ที่หมู่บ้านหิน
สองก้อน ตำบลทะเลชุบศร (ริมคลองชลประทาน บริเวณสะพาน ๖)
เป็นหมู่บ้านที่มีการทำดินสอพองกันแทบทุกครัวเรือน และบริเวณ นั้น
จะมีดินสีขาว เรียกกันว่า ดินมาร์ล มีเนื้อเนียนขาวละเอียดแน่น จึงไม่
เหมาะแก่การปลูกพืช แต่ด้วยภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น ได้
นำมาผลิตเป็นดินสอพองซึ่งสามารถนำไปเป็นวัตถุดิบในการทำ
ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้หลายชนิด เช่น แป้ง เครื่องสำอาง ยาสีฟัน ตกแต่ง
ผิวเครื่องเรือน เป็นต้น

ดินสอพอง

สถานที่ติดต่อ

ผู้ใหญ่ใหญ่ โทร. ๐ ๓๖๖๓ ๖๑๗๘

อบต.ทะเลชุบศร โทร. ๐ ๓๖๖๑ ๑๔๓๘

พี่น้อง โทร. ๐ ๓๖๖๔ ๐๕๐๔, ๐๘ ๙๐๘๑ ๐๖๔๔

ศูนย์โอท็อปทะเลชุบศร ม.๕ ถ.ศรีอินทราทิตย์ (สะพาน ๖)

ต.ทะเลชุบศร โทร. ๐๘ ๗๖๖๖ ๙๕๔๑ (เปิด ๐๘.๐๐-๑๙.๐๐ น.)

ไข่เค็มดินสอพอง ของฝากที่มีชื่อเสียงของลพบุรี โดยนำดินสอพองมาผสมกับเกลือและน้ำตาลสดส่วน นำมาพอกไข่เค็มดินสอพองลพบุรี ไม่เค็มมากนัก สามารถนำไปทำไข่หวาน ไข่ดาว ไข่ต้ม และปรุงอาหารได้ ที่ขึ้นชื่อ คือ ไข่เค็มผัดพริกขิง

แหล่งผลิตได้แก่

- ชมรมแม่บ้านพัน ปจว.กองพันปฏิบัติการจิตวิทยาศูนย์สงครามพิเศษ ถนนนารายณ์มหาราช โทร. ๐ ๓๖๔๒ ๑๗๐๐-๙

การหล่อโลหะ (ทองเหลือง) ชุมชนบ้านท่ากระยาง เป็นที่รวมของบ้านช่างหล่อทองเหลืองซึ่งมีความเชี่ยวชาญ ทำสืบต่อกันมายาวนาน มีการหล่อพระพุทธรูปด้วยทองเหลือง หล่อรูปต่าง ๆ และหล่อผลิตภัณฑ์เลียนแบบของเก่าด้วย ปัจจุบันมีการรวมตัวกันเป็นชมรมช่างหล่อทองเหลือง บ้านท่ากระยาง มีศูนย์รวมการผลิตและจำหน่ายอยู่ที่ ๑๖๘ หมู่ ๑ ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมืองลพบุรี โทร. ๐ ๓๖๔๒ ๑๔๖๙

เพชรเขาพระงาม อัญมณีมีชื่อเสียงของ จังหวัดลพบุรี เพชรเขาพระงามเป็นแร่ธาตุชนิดหนึ่ง ชาวบ้านเรียกว่า หินเขียวหนุมาน หรือทางธรณีวิทยาเรียกว่า ควอร์ซ เป็นแร่กึ่งรัตนชาติที่มีผลึกแร่ใสบริสุทธิ์ หรือมีสีและลวดลายต่าง ๆ สามารถนำมาเจียรไน เพื่อทำเป็นเครื่องประดับได้เช่นเดียวกับรัตนชาติอื่น ๆ และมีราคาถูก

แหล่งผลิตอยู่ที่ บริเวณตำบลเขาพระงาม

ฟาร์มเห็ดขจรวิทย์ เป็นแหล่งส่งเสริมการเพาะเห็ดแห่งใหญ่ที่สุดของลพบุรี อยู่ที่ตำบลนิคมสร้างตนเอง มีเห็ดซึ่งมีคุณค่าทางอาหาร หลายชนิด เช่น เห็ดนางฟ้า เห็ดเป๋าฮื้อ เห็ดนางรม เห็ดนางฟ้าภูฐาน เป็นต้น

แหล่งผลิตและจำหน่ายอยู่ที่ ๗๑/๑ หมู่ ๖ ตำบลนิคมสร้างตนเอง (ใกล้อ่างซับเหล็ก) โทร. ๐ ๓๖๖๕ ๒๔๔๒

อำเภอบ้านหมี่

หมู่บ้านทอผ้ามัดหมี่ เป็นแหล่งทอผ้าพื้นเมืองลายเอกลักษณ์ของชาวไทยพวน เรียกว่า มัดหมี่ ปัจจุบันมีการพัฒนารูปแบบลายผ้าและสีให้ทันสมัยยิ่งขึ้น นับเป็นแหล่งทอผ้ามัดหมี่ที่มีคุณภาพชั้นเยี่ยมของประเทศ มีการรวมกลุ่มกันทอผ้าตามหมู่บ้านต่าง ๆ ในแถบตำบลบ้านกล้วย ตำบลบ้านทราย ตำบลหินปัก

ศูนย์สาธิตและจำหน่าย ได้แก่

- ศูนย์ศิลปาชีพพระราชสุขสันต์ ๘๔ หมู่ ๔ ตำบลบ้านกล้วย
- กลุ่มทอผ้าบ้านหมี่ ๘๐ หมู่ ๑ ตำบลบ้านกล้วย (ไปตามถนนสายบ้านหมี่-โคกสำโรง ประมาณ ๒ กิโลเมตร) โทร. ๐ ๓๖๔๗ ๑๙๐๔

ไข่เค็มดินสอพอง

ส้มผัก เป็นอาหารที่ทำจากการหมักเนื้อปลาด้วยเกลือ ข้าวสุกบด และกระเทียมดอง นำมานวดจนแน่นเป็นเนื้อเดียวกัน แล้วหมักเช่นเดียวกับหมักแหนม เนื้อปลาที่ใช้เป็นเนื้อปลาที่มีสีชาวละเอียด เช่น ปลากลาย ปลาสร้อย ปลาเยือก ใช้เวลาหมัก ๓ วัน จึงจะเปรี้ยวได้ที่ รับประทานเป็นกับแกล้ม แหล่งผลิตอยู่ที่อำเภอบ้านหมี่

ปลาต้ม เป็นอาหารที่นิยมกันมากอีกชนิดหนึ่ง ใช้ปลาดูแลเหียน ขอดเกล็ดผ่าท้องควักไส้ออก คลุกเกลือให้ทั่วตัวปลา แล้วนำข้าวสุกผสมกระเทียมใส่เข้าไปในท้องปลา หมักจนได้ที่ เวลารับประทานนำมาทอดให้สุกจะมีกลิ่นหอม เนื้อปลามีรสเปรี้ยวเล็กน้อย

อำเภอกำแพง

วุ้นน้ำมะพร้าว ของฝากขึ้นชื่อของลพบุรี ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย โดยผลิตในรูปของอาหาร (ของหวาน) ใช้รับประทานกับน้ำแข็ง ตัววุ้นเกิดจากกระบวนการหมักน้ำส้มสายชูด้วยน้ำมะพร้าวกับจุลินทรีย์ที่ผลิตกรดน้ำส้ม จะเกิดแผ่นวุ้นลอยบนผิวหน้าของน้ำส้มสายชูหมัก มีสีขาวคล้ายดอกเห็ดจะขยายตัวมากขึ้นเรื่อย ๆ ตามระยะเวลาของการหมัก เรียกกันว่า “เห็ดวุ้นน้ำมะพร้าว” หรือ “วุ้นมะพร้าว” หลังจากนั้นก็จะนำแผ่นวุ้นมาผสมกับน้ำเชื่อมรสต่าง ๆ บรรจุขวด

แหล่งผลิต ได้แก่

- โรงงานน้ำทิพย์วุ้นมะพร้าว ๑๑๐ หมู่ ๙ ตำบลบางขันหมาก โทร. ๐ ๓๖๔๒ ๐๕๕๐

- อนุรักษ์ ฟาร์ม ๘๒ หมู่ ๖ ตำบลโพธิ์ลาดแก้ว อำเภอกำแพง โทร. ๐ ๓๖๖๔ ๕๑๕๐

อำเภอดุสิต

หมู่บ้านแกะสลักหินทราย ผลิตกันแทบทุกครัวเรือนที่บ้านหนองแล้ง ตำบลเพนียด โดยนำหินทรายบริเวณเชิงเขามาแกะสลักในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ทำเป็นผลิตภัณฑ์เลียนแบบของเก่า วัสดุแต่งสวน พระพุทธรูป ใบเสมา และลูกนิมิต เป็นต้น

อำเภอพัฒนานิคม

ผลิตภัณฑ์จากเปลือกข้าวโพด ในพื้นที่ของอำเภอพัฒนานิคม มีการปลูกข้าวโพดกันมาก เมื่อมีการเก็บผลผลิตแล้ว จะนำเปลือก

งานเลี้ยงโต๊ะจีนลิง

ข้าวโพดมาตากแห้ง จากนั้นนำมาขย่มสีและประดิษฐ์เป็นงานหัตถกรรมหลากหลายรูปแบบ เช่น ดอกไม้ ตุ๊กตา พวงกุญแจ เป็นต้น

มีการรวมกลุ่มกันผลิตและจำหน่ายที่หมู่บ้านน้ำคูน (ซอย ๒๑) เลขที่ ๓๓ หมู่ ๗ ตำบลพัฒนานิคม

นอกจากนี้ยังมีผลิตภัณฑ์อื่น ๆ และผลไม้ตามฤดูกาลที่น่าสนใจ เช่น เสื่อทอ ที่ตำบลบ้านท่าดินดำ อำเภอชัยบาดาล จักสาน ผักตบชวา ที่ตำบลบ้านเบิก ตำบลบางลี่ อำเภอท่าเรือ กระท้อน ที่ตำบลตะลุง อำเภอเมืองลพบุรี น้อยหน้า (พันธุ์ปุยฝ้าย) ที่บ้านน้ำจั้น อำเภอเมืองลพบุรี เป็นต้น โทร. ๐ ๓๖๖๓ ๙๑๐๕

เทศกาลงานประเพณี

งานแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช จัดขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปีเพื่อเป็นการรำลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชที่มีต่อลพบุรีและประเทศชาติ เนื่องจากเมืองลพบุรีเป็นราชธานีแห่งที่สองในสมัยนั้นที่พระองค์ทรงโปรดปรานประทับอยู่ที่นี่นานเกือบตลอดปี เฉพาะช่วงฤดูฝนเท่านั้นจึงจะเสด็จไปประทับ ณ กรุงศรีอยุธยา

ในงานมีกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย อาทิ การแสดงแสงและเสียง การแสดงสาธิตวิถีชีวิตไทย งานราตรีวังนารายณ์ การละเล่นของเด็กไทย (จุก แกละ โกะ เปีย) และการละเล่นพื้นเมืองมหรสพ และการออกร้านจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง

ประเพณีกำฟ้า เป็นงานบุญพื้นบ้านอย่างหนึ่งของชาวไทยพวน ซึ่งมีอยู่หลายหมู่บ้านในเขตอำเภอเมืองลพบุรี และอำเภอบ้านหมี่ จัดขึ้นเพื่อขอพรจากเทพยดาผู้รักษาฟ้าและบันดาลให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล มักจะถือเอาวันขึ้น ๒ ค่ำ เดือน ๓ เป็นวันสุกดิบ และรุ่งขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ๓ จะเป็นวันกำฟ้า โดยชาวบ้านจะร่วมกันใส่บาตรด้วยข้าวหลามและข้าวจี ตักบាយมีการละเล่นพื้นบ้าน เช่น มอญซ่อนผ้า ชว่งชัย หมาเบ๊ย หมากันห่าน

ประเพณีชักพระศรีอารีย์ วัดไธย หรือ ประเพณีแห่พระศรีอารีย์ ถือปฏิบัติกันมาช้านาน ในวันขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๖ ของทุกปี ทางวัดจะจัดให้มีการอัญเชิญพระศรีอารีย์มาประดิษฐานบนแท่นตะเฒ่า แล้วให้ประชาชนร่วมกันชักพระไปทางทิศเหนือ เริ่มจากวัดไธยไปสุดทางที่วัดทองคุ้ง แล้วชักกลับมายังวัดไธย ระหว่างทางจะมีผู้เข้าร่วมขบวนเป็นจำนวนมาก มีการหยุดขบวนในแต่ละจุด เพื่อให้ผู้ที่ศรัทธาได้สรงน้ำและนมัสการ ตลอดระยะทางจะมีผู้ตั้งโรงทานสำหรับเลี้ยงอาหารฟรีแก่ผู้เข้าร่วมขบวนแค้นับสิบแห่ง

ประเพณีใส่กระจาด หรือ ประเพณีเสื่อกระจาด ตามภาษาพวนเรียกว่า “เสื่อกระจาด” เป็นประเพณีของชาวไทยพวนซึ่งถือปฏิบัติกันมาช้านานในเขตอำเภอบ้านหมี่ จัดให้มีขึ้นในงานเทศกาลเทศมหาชาติ ส่วนมากจะกำหนดในเทศกาลออกพรรษา (เดือน ๑๑) ช้างแรมก่อนถึงวันใส่กระจาดหนึ่งวัน ชาวบ้านจะช่วยกันทำขนมห่อข้าวต้มตำข้าวปุ้น รุ่งขึ้นจะเป็นวันใส่กระจาด ชาวบ้านจะนำของ เช่น กล้วย อ้อย ส้ม กล้วยเทียน หรืออื่นๆ มาใส่กระจาดตามบ้านของคนรู้จัก เจ้าของบ้านจะนำอาหารที่เตรียมไว้มาเลี้ยงรับรองแขก เมื่อแขกกลับเจ้าของบ้านจะนำข้าวต้มมัดฝากไปให้ เรียกว่า “คืนกระจาด” ในวันรุ่งขึ้นเป็นวันเทศกมหาชาติ เป็นการทำบุญครั้งยิ่งใหญ่ประจำปี

งานเลี้ยงโต๊ะจีนลิง จัดขึ้นในวันอาทิตย์ สัปดาห์สุดท้ายของเดือนพฤศจิกายน ณ บริเวณศาลพระกาฬ และพระปรางค์สามยอด บริเวณนี้มีฝูงลิงอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก บรรดานักท่องเที่ยวที่มานมัสการเจ้าพ่อพระกาฬ มักจะนำอาหารและผลไม้มาเลี้ยงลิงทำให้ลิงมีความเชื่อและคุ้นเคยกับนักท่องเที่ยวมากขึ้น ในงานมีกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การเลี้ยงอาหารที่ตกแต่งอย่างสวยงามเป็นพิเศษสำหรับลิง การแสดงพื้นบ้าน เป็นต้น

งานทุ่งทานตะวันบานที่ลพบุรี จัดขึ้นประมาณเดือนธันวาคมของทุกปี เนื่องจากเป็นช่วงที่ดอกทานตะวันบาน ปัจจุบันจังหวัดลพบุรีมีพื้นที่ปลูกทานตะวันนับแสนไร่ ก่อนที่จะเก็บเกี่ยวผลผลิตดอกทานตะวันจะบานเหลืองอร่ามเต็มท้องทุ่งกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามของจังหวัดลพบุรี กิจกรรมที่น่าสนใจในงาน อาทิ การ

ประภวตรณูปปชาติ การจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากทานตะวัน การแข่งขันแรลลี่ประเภทต่าง ๆ

ตัวอย่างโปรแกรมนำเที่ยวจังหวัดลพบุรี

รายการที่ ๑ ทัวร์เมืองลพบุรี

เช้า แวะสักการะพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนารายณ์มหาราช / นมัสการเจ้าพ่อพระกาฬ พร้อมกับชมชีวิตความเป็นอยู่ของลิงบริเวณศาลพระกาฬ / พระปรางค์สามยอด / ชมพระนารายณ์ราชนิเวศน์ ราชธานีแห่งที่สองในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (อาหารกลางวัน)

เย็น ชมการทำดินสอพอง หมู่บ้านดินสอพอง / พระที่นั่งเย็น สถานที่สำรวจจันทบูรปราคา และสุริยุปราคา ร่วมกับคณะทูตและบาทหลวงจากประเทศฝรั่งเศสสมัยสมเด็จพระนารายณ์ / วัดเขาพระงาม นมัสการพระพุทธรูปนั่งขนาดใหญ่อยู่บนเชิงเขา เส้นพระศกทำจากไผ่กระเทียม / เลือกซื้อของฝากเพชรเขาพระงาม / ซื้อของฝากที่ศูนย์จำหน่ายผ้ามัดหมี่และผลิตภัณฑ์พื้นเมืองลพบุรี / เดินทางกลับลพบุรี

รายการที่ ๒ ทัวร์เมืองลพบุรี-อำเภอท่าวัง-อำเภอบ้านหมี่

เช้า นมัสการพระศรีอริย์ และชมลวดลายปูนปั้นที่วิหารวัดไผ่ ประติมากรรมฝาผนังขนาดใหญ่ และมีความสำคัญชิ้นหนึ่งของประเทศ / ชมวัดต่าง ๆ บนเทือกเขาสมอคอน เทือกเขาแห่งประวัติศาสตร์ของลพบุรี / ชมอุโบสถรูปเรือสำเภาลอยน้ำ และศาลาธรรมสังเวชรูปรถโดยสารประจำทางที่วัดทองคું (อาหารกลางวัน)

บ่าย ชมการทอผ้าบ้านหมี่และผ้าขาวม้าลายไล่ปลาไหลของชาวไทยพวนที่บ้านกล้วย บ้านหินปัก / เลือกซื้อของฝากปลาสามพัก / วัดเขาวงศก รอชมค้างคาวนับล้านตัวออกหาอาหารยามเย็น เป็นบรรยากาศที่น่าประทับใจมาก / เดินทางกลับลพบุรี

รายการที่ ๓ ทัวร์ลพบุรี-อำเภอโคกสำโรง

เช้า ออกเดินทางไป เขาวงพระจันทร์ ทดสอบความแข็งแรงของร่างกาย โดยการเดินขึ้นบันไดไปเพื่อนมัสการรอยพระพุทธรูปทาบทยอดเขาวงพระจันทร์ (อาหารเที่ยง-อาหารกล่อง)

บ่าย แวะชมเขาพระงาม เลือกซื้อของฝากเพชรเขาพระงาม /
เดินทางกลับลพบุรี

รายการที่ ๔ ทวีร์ลพบุรี-อำเภอชัยบาดาล-อำเภอพัฒนานิคม

เช้า เดินป่าศึกษาธรรมชาติ ชมนกและพรรณไม้นานาชนิด
ณ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาสมโภชน์ / ทานอาหารกลางวัน
น้ำตกวังก้านเหลือง พักผ่อนตามอัธยาศัย

บ่าย ชมการทอเสื่อกก หมู่บ้านทำดินดำ / เชื้อนป่าสักชลสิทธิ์ /
ชมพระอาทิตย์ตกที่อ่างซับเหล็ก / เดินทางกลับลพบุรี

รายการที่ ๕ ทวีร์ลพบุรี-ป่าซับลังกา (๒ วัน ๑ คืน)

วันที่ ๑ เดินทางไปเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา /
ฟังบรรยายสรุป / เลือกเส้นทางเดินป่า (พักค้างคืน)

วันที่ ๒ สัมผัสบรรยากาศยามเช้าท่ามกลางความบริสุทธิ์ของ
ธรรมชาติในป่าซับลังกา เริ่มการเดินทางสัมผัสธรรมชาติ
อีกเส้นทาง / เดินทางกลับลพบุรี

รายการที่ ๖ ทวีร์กิจกรรมท่องเที่ยวในพื้นที่ทหาร

เช้า ออกเดินทางไปโรงเรียนศูนย์สงครามพิเศษ ชมการสาธิต
การดำรงชีพในป่า / ทดสอบกำลังใจด้วยการกระโดดหอสูง
๓๔ ฟุต / อาหารกลางวัน

บ่าย ทดสอบความแม่นยำด้วยการยิงปืนระยะต่างๆ / ใต้หน้าผา /
ชมวิวัฒนาการของหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ
ณ พิพิธภัณฑ์ทหารบกพิเศษ (ค่ายป่าหวาย)

สิ่งอำนวยความสะดวกในจังหวัดลพบุรี

สถานที่พัก

(ราคาห้องพักในเอกสารนี้เปลี่ยนแปลงได้ โปรดสอบถามจาก
โรงแรมก่อนเข้าพัก)

อำเภอเมืองลพบุรี

ค่ายลูกเสือพระนารายณ์ ถ.ลพบุรี-โคกตูม (ทางหลวง
หมายเลข ๓๐๑๗) ใกล้อ่างซับเหล็ก ติดต่อนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดลพบุรี โทร. ๐ ๓๖๔๑ ๑๗๓๐ บ้านพัก ๑๐ หลัง

ไทเป ๒๔/๖-๗ ถ.สุรสงคราม ต.ท่าหิน โทร. ๐ ๓๖๔๑ ๑๕๒๓,
๐ ๓๖๔๑ ๑๖๖๑ โทรสาร ๐ ๓๖๔๑ ๑๕๒๔ จำนวน ๗๐ ห้อง ราคา
๑๔๐-๓๕๐ บาท

เทพธานี ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถ.นารายณ์มหาราช ต.ทะเลชุบศร โทร. ๐ ๓๖๔๑ ๑๙๙๒, ๐ ๓๖๔๑ ๑๐๒๙, ๐ ๓๖๔๑ ๓๔๕๕, ๐ ๓๖๔๑ ๒๓๐๖ โทรสาร ๐ ๓๖๔๑ ๓๔๕๕ จำนวน ๔๐ ห้อง ราคา ๔๐๐ บาท

เนตตี (ใกล้สวนราชานุสรณ์) ๑๗/๑-๒ ถ.ราชดำเนิน ต.ท่าหินโทร. ๐ ๓๖๔๑ ๑๗๓๘, ๐ ๓๖๔๒ ๑๔๖๐ โทรสาร ๐ ๓๖๔๒ ๑๔๖๐ จำนวน ๒๙ ห้อง ราคา ๑๖๐-๔๐๐ บาท

พิมาน ๗๘ ถ.พระโหราธิบดี ต.ทะเลชุบศร โทร. ๐ ๓๖๔๑ ๒๑๓๓ โทรสาร ๐ ๓๖๔๑ ๒๕๐๗ จำนวน ๒๐ ห้อง ราคา ๓๐๐-๕๐๐ บาท

ราม่า พลาซ่า (ใกล้ตลาดท่าโพธิ์) ๔ ถ.บ้านป้อม ต.ท่าหินโทร. ๐ ๓๖๔๑ ๑๖๖๓, ๐ ๓๖๔๒ ๑๕๘๐ โทรสาร ๐ ๓๖๔๑ ๓๙๖๘ จำนวน ๓๖ ห้อง ราคา ๒๐๐-๒๕๐ บาท

รามาด้า (ห่างจากตัวเมือง ๓ กิโลเมตร) ๒๐๐ ม.๙ ถ.ลพบุรี-สิงห์บุรี ต.บางขันหมาก โทร. ๐ ๓๖๖๑ ๘๗๘๓, ๐ ๓๖๔๒ ๖๘๒๐ จำนวน ๗๐ ห้อง ราคา ๑๙๙-๒๕๙ บาท

ลพบุรี อินน์ ๒๘/๙ ถ.นารายณ์มหาราช ต.ทะเลชุบศร โทร. ๐ ๓๖๔๑ ๒๓๐๐, ๐ ๓๖๔๑ ๒๘๐๒, ๐ ๓๖๖๑ ๓๔๐๕ โทรสาร ๐ ๓๖๔๑ ๒๔๕๗ www.lopburiinnhotel.com จำนวน ๑๒๖ ห้อง ราคา ๖๐๐-๘๕๐ บาท

ลพบุรี เรสซิเดนซ์ ๑ ๑๘๐ ถ.คลองชลประทาน ๓๓ ต.ทะเลชุบศร โทร. ๐ ๓๖๖๑ ๓๔๑๐-๒ โทรสาร ๐ ๓๖๖๑ ๓๔๐๔ www.lopburiresidence.com จำนวน ๑๒๒ ห้อง ราคา ๖๐๐-๑,๒๐๐ บาท (รวมอาหารเช้า)

ลพบุรี เรสซิเดนซ์ ๒ ๒๑๗ ถ.พหลโยธิน ๓๓ ต.นิคมสร้างตนเอง โทร. ๐ ๓๖๖๑ ๕๕๒๑-๔ โทรสาร ๐ ๓๖๖๑ ๕๑๑๑ www.lopburiresidence.com จำนวน ๘๘ ห้อง ราคา ๔๐๐ บาท (รวมอาหารเช้า)

ลพบุรี อินน์ รีสอร์ท (ตรงข้ามลพบุรีอินน์ พลาซ่า) ๑๑๔ ถ.พหลโยธิน ต.ท่าศาลา โทร. ๐ ๓๖๔๒ ๑๔๕๓, ๐ ๓๖๔๒ ๐๗๗๗, ๐ ๓๖๖๑ ๔๗๙๐-๒ โทรสาร ๐ ๓๖๖๑ ๔๗๙๕ www.lopburiinnresort.com จำนวน ๙๐ ห้อง ราคา ๙๕๐-๑,๓๕๐ บาท

ลพบุรี ซิตี้ ๑/๑-๕ ถ.หน้าพระกาฬ ต.ท่าหินโทร. ๐ ๓๖๔๑ ๑๒๔๕, ๐ ๓๖๖๑ ๗๙๘๐ จำนวน ๒๗ ห้อง ราคา ๓๐๐ บาท

ศรีอินทรา ๓-๕ ถ.หน้าพระกาฬ ต.ท่าหินโทร. ๐ ๓๖๔๑ ๑๒๖๑ จำนวน ๒๐ ห้อง ราคา ๒๐๐-๓๐๐ บาท

สุพรรณพงษ์ ๓๐-๓๑ ถ.หน้าพระกาฬ ต.ท่าหิน ไทร. ๐ ๓๖๔๑
๒๑๗๘ จำนวน ๑๓ ห้อง ราคา ๑๒๐-๒๐๐ บาท

อ่างชัยเหล็ก รีสอร์ท (ตรงข้ามค่ายลูกเสือพระนารายณ์) ๑๙๙
ม.๖ ต.นิคมสร้างตนเอง ไทร. ๐ ๓๖๖๕ ๒๕๗๖-๗ จำนวน ๓๖ ห้อง
ราคา ๒๕๐-๑,๕๐๐ บาท

เอเซีย ๑/๗-๘ ถ.สุรศักดิ์ ต.ท่าหิน ไทร. ๐ ๓๖๖๑ ๘๘๙๔
ไทรสาร ๐ ๓๖๖๑ ๘๘๙๓ จำนวน ๑๑๕ ห้อง ราคา ๒๕๐-๔๕๐
บาท

ฮอลิเดย์ ๓/๙ ช.ศรีสุริโยทัย ๒ ถ.นารายณ์มหาราช ต.ทะเล
ชุบศร ไทร. ๐ ๓๖๔๑ ๑๓๔๓, ๐ ๓๖๔๑ ๓๖๐๑ ไทรสาร ๐ ๓๖๔๑
๓๖๐๑ www.holiday-lopburi.com จำนวน ๑๓๐ ห้อง ราคา ๓๕๐-
๕๐๐ บาท

อำเภอโคกสำโรง

สิงห์ชัย ๑๓๑-๑๔๑ ถ.สุระนารายณ์ ต.โคกสำโรง ไทร. ๐ ๓๖๔๔
๑๒๔๖ จำนวน ๒๕ ห้อง ราคา ๑๒๐-๓๗๐ บาท

สราญศิริ ๑๐๔ ม.๔ ถ.พหลโยธิน ต.โคกสำโรง ไทร. ๐ ๓๖๔๔
๑๒๓๖ จำนวน ๑๙ ห้อง ราคา ๓๐๐-๔๘๐ บาท

อำเภอชัยบาดาล

ช.สีซัง ๙๖ ม.๔ ถ.คชเสนีย์ ต.ชัยนารายณ์ ไทร. ๐ ๓๖๔๖
๑๔๘๒, ๐ ๓๖๔๖ ๑๔๔๑ ไทรสาร ๐ ๓๖๔๖ ๑๖๒๓ จำนวน ๘๑ ห้อง
ราคา ๑๒๐-๓๐๐ บาท

ชาญเวช เกสต์เฮาส์ (ใกล้สถานีรถไฟลำานารายณ์) ๑๔ ม.๑
ถ.คชเสนีย์ ต.ชัยนารายณ์ ไทร. ๐ ๓๖๔๖ ๑๖๐๘, ๐ ๓๖๔๖ ๑๒๕๑-๓,
๐ ๓๖๖๓ ๒๐๕๙-๖๐ จำนวน ๕๘ ห้อง ราคา ๑๓๐-๓๐๐ บาท

ต้นปาล์ม อินน์ ๙๙ ม.๑ ถ.สระบุรี-หล่มสัก ต.ชัยนารายณ์
ไทร. ๐ ๓๖๔๖ ๒๔๖๒-๕ ไทรสาร ๐ ๓๖๔๖ ๒๔๖๖ จำนวน ๙๒ ห้อง
ราคา ๒๘๐-๑,๐๐๐ บาท

นารายณ์ แกรนด์ ๔๔๖/๑ ม.๘ ช.ท่ามะนาว ๑๓ ต.ลำานารายณ์
ไทร. ๐ ๓๖๖๓ ๑๑๓๖-๘ ไทรสาร ๐ ๓๖๖๓ ๑๑๓๙ จำนวน ๗๙ ห้อง
ราคา ๑๘๐-๑,๑๐๐ บาท

ป่าสักฮิลล์ไซด์ รีสอร์ท ๑๑ ม.๑ ถ.สระบุรี-หล่มสัก ต.นิคม
ลำานารายณ์ ไทร. ๐ ๓๖๔๖ ๒๔๒๘, ๐๘ ๔๐๙๙ ๖๔๔๘ กรุงเทพฯ

โทร.๐ ๒๘๓๓ ๘๒๑๓ โทรสาร ๐ ๒๘๓๓ ๘๐๐๐ กต ๐
www.pasakhillside.com บ้านพัก ๑๖ หลัง ราคา ๑,๔๐๐-๑,๘๐๐ บาท

อำเภอท่าม่วง

สบายพลาซ่า ๑๑๖ ม.๖ ถ.ลพบุรี-สิงห์บุรี ต.โพตลาดแก้ว โทร.
๐ ๓๖๔๒ ๖๘๐๙, ๐ ๓๖๖๔ ๕๒๐๐-๒ จำนวน ๘๐ ห้อง ราคา ๑๙๐-
๔๐๐ บาท

สบายไฮเต็ล ๘๓ ม.๖ ถ.ลพบุรี-สิงห์บุรี ต.โพตลาดแก้ว โทร.
๐ ๓๖๖๔ ๕๒๐๐-๒ จำนวน ๑๐๐ ห้อง ราคา ๒๕๐-๑,๒๕๐ บาท

อำเภอพัฒนานิคม

โสมาภา ป่าสัก รีสอร์ท ๑๑๐/๔ ม.๑ ถ.สายโคกตูม-แม่น้ำ
ป่าสัก ต.พัฒนานิคม โทร. ๐๘ ๑๖๑๑ ๐๖๐๘, ๐๘ ๙๗๗๗ ๐๖๓๑
www.somapasakresort.com, www.somapa.ac.th/somapapasak
จำนวน ๘๐ ห้อง ราคา ๕๐๐-๖,๐๐๐ บาท

ภัทรประภา รีสอร์ท (ติดเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์) ๔๔ ม.๖ ซ.
๒๘ สาย ๓ ต.พัฒนานิคม โทร. ๐ ๓๖๔๙ ๔๒๔๔, ๐ ๓๖๔๕ ๑๒๗๗
จำนวน ๑๑ หลัง ราคา ๘๐๐-๔,๕๐๐ บาท

ร้านอาหาร

อำเภอเมืองลพบุรี

กินเส้น ๒๐๔ ม.๑ ต.เขาสามยอต โทร. ๐๘ ๙๑๒๓ ๔๔๖๓
(เปิดบริการทุกวัน ๐๙.๐๐-๑๕.๓๐ น. ก๋วยเตี๋ยว, ข้าวหน้าเป็ด,
ข้าวมันไก่)

แก้วเจ้าจอม ถ.เอราวัณ (ทางไปค่ายเอราวัณ) ๒๑๘ ม.
๑ ถ.นเรศวร ต.เขาสามยอต โทร. ๐ ๓๖๖๒ ๗๘๙ (เปิด ๐๗.๐๐-
๑๘.๐๐ น. อาหารพื้นเมือง (ใต้))

จิราพร ๒๒๙/๗๘-๗๙ ถ.นารายณ์มหาราช ต.ทะเลชุบศร
(ใกล้วงเวียนสระแก้ว) โทร. ๐ ๓๖๔๑ ๒๕๔๖ (เปิด ๑๐.๐๐-๒๒.๐๐ น.
อาหารไทย-ยุโรป)

ไทยสว่าง (ใกล้พระนารายณ์ราชนิเวศน์) ๑๑/๘ ถ.สุรศักดิ์
ต.ท่าหิน โทร. ๐ ๓๖๔๑ ๑๘๘๑, ๐๘ ๙๗๔๒ ๐๘๐๗ (เปิด ๐๘.๐๐-
๒๐.๐๐ น. อาหารไทย-เวียดนาม)

บ่อเงินปลาเผา ๘๔/๔ ถ.เลี้ยวเมือง (สายลพบุรี-บ้านเบิก)
ต.โพธิ์เก้าต้น โทร. ๐๘ ๑๙๔๘ ๒๗๐๔ (เปิด ๐๘.๐๐-๒๑.๐๐ น.
อาหารไทย เมนูปลาแม่น้ำ)

บัวหลวง ๔๖/๑ ม.๓ ถ.พหลโยธิน ต.ท่าศาลา โทร. ๐ ๓๖๔๑ ๓๐๐๙, ๐ ๓๖๖๑ ๔๒๒๗-๓๐ (เปิด ๑๐.๐๐-๒๓.๓๐ น. อาหารไทย-จีน)

ป่าปี ๒๘ ม.๘ ถ.สายเอก ต.นิคมสร้างตนเอง โทร. ๐ ๓๖๔๑ ๓๕๔๙, ๐๘ ๑๘๕๔ ๕๓๕๑ (เปิด ๑๐.๐๐-๒๒.๐๐ น. อาหารพื้นเมือง (ไทย-อีสาน))

ภูพานปลาเผา (ตรงข้ามร้านบ่อเงินปลาเผา) ๘๔/๖ ถ.เลี้ยวเมือง (สายลพบุรี-บ้านเป็ก) ต.โพธิ์เก้าต้น โทร. ๐๘ ๑๘๕๓ ๔๙๗๐ (เปิด ๐๙.๐๐-๒๒.๐๐ น. อาหารไทย เมนูปลาแม่น้ำ)

มัดหมี่ ๘/๑๓ ถ.พระศรีมหาโพธิ์ (หลังโรงเรียนบรรจจรัตน์) โทร. ๐ ๓๖๔๑ ๒๘๘๓, ๐ ๓๖๖๑ ๒๓๘๗, ๐ ๓๖๔ ๒๒๘๘๔ (เปิด ๑๐.๐๐-๒๒.๐๐ น. อาหารพื้นเมือง ไทยพวน)

ร้อยเอ็ด ถ.นารายณ์มหาราช (วงเวียนสระแก้ว) (อาหารพื้นเมือง (ไทย-อีสาน))

ร้านนี้ละอ้อย (ไวท์เฮาส์ การ์เด็นท์) (ตรงข้ามสวนราชานุสรณ์) ๑๘ ต.ท่าหิน ถ.พระยาగాจัด โทร. ๐ ๓๖๔๑ ๓๐๘๕, ๐๘ ๑๙๙๔ ๐๑๙๑ (เปิด ๑๑.๐๐-๒๓.๐๐ น. อาหารทะเล อาหารไทย อาหารตามสั่ง อาหารแนะนำ โด้นทุบ กระพงทอดน้ำปลา ยำสาละวะ แกงส้มซุบไข่ทอด)

ลพบุรีสติกเฮาส์ (ใกล้โรงเรียนพระนารายณ์) ๑๓๐/๑ ม.๓ ถ.เฉลิมพระเกียรติ ต.ท่าศาลา โทร. ๐ ๓๖๖๑ ๕๘๘๐ (เปิด ๑๐.๓๐-๒๒.๐๐ น. อาหารไทย-ยุโรป)

ลพบุรีอินน์คาเฟ่ โรงแรมลพบุรีอินน์ ๒๘/๙ ถ.นารายณ์มหาราช ต.ทะเลชุบศร โทร. ๐ ๓๖๔๑ ๒๓๐๐, ๐ ๓๖๔๑ ๒๘๐๒, ๐ ๓๖๖๑ ๓๔๐๕ (เปิด ๐๖.๐๐-๒๔.๐๐ น. อาหารตามสั่ง อาหารไทย-จีน-ยุโรป)

เล็ก เล็ก ชวนชิม ๒๓ ถ.พระยาగాจัด ต.ท่าหิน โทร. ๐ ๓๖๖๑ ๗๑๐๗, ๐๘ ๙๘๙๕ ๙๘๙๑ (เปิด ๐๘.๐๐-๑๘.๐๐ น. อาหารพื้นเมือง (ไทย-อีสาน))

วาสนา ลพบุรีอินน์รีสอร์ท ๑๑๔ ม.๓ ถ.พหลโยธิน ต.ท่าศาลา โทร. ๐ ๓๖๔๒ ๐๗๗๗ (เปิด ๐๖.๓๐-๒๔.๐๐ น. อาหารตามสั่ง อาหารไทย-จีน-ยุโรป)

สหายพันตา ๓ ถ.รอบวัดพระธาตุ ต.ท่าหิน (อาหารไทย)

สหายจัน ๓๓-๓๕ ถ.รอบวัดพระธาตุ ต.ท่าหิน โทร. ๐ ๓๖๖๑ ๗๑๗๔ (เปิดทุกวัน ๑๑.๐๐-๐๒.๐๐ น. อาหารไทย)

สุกี้แหลมทอง ๒๐๓/๑ ม.๑ หมู่บ้านลพบุรีวิลส์ ถ.เอราวัณ
ต.เขาสามยอต โทร. ๐ ๓๖๖๒ ๗๓๓๑, ๐ ๓๖๔๒ ๔๒๔๐ (เปิด
๑๑.๐๐-๒๔.๐๐ น. สุกี้ อาหารทะเล อาหารเวียดนาม อาหารฝรั่ง)

สุขสันต์ สาขา ๒ ๒๗/๔ ม.๒ ต.กกโก โทร. ๐ ๓๖๖๑ ๕๓๙๙
(เปิด ๑๐.๐๐-๒๓.๓๐ น. อาหารไทย)

แสงสว่าง ๑๑/๑๒ ถ.นารายณ์มหาราช (หน้าสวนสระแก้ว
ข้างโรงพยาบาลนรทหารบก) โทร. ๐ ๓๖๔๑ ๑๖๓๒, ๐ ๓๖๖๑๓ ๓๖๙๕
(อาหารไทย ๑๐.๐๐-๒๒.๐๐ น., อาหารทะเล ๑๖.๐๐-๒๔.๐๐ น.)

อำเภอพัฒนานิคม

ครัวบ้านเขื่อน ๒๕๕ ม.๑ (ทางหลวงหมายเลข ๓๐๑๗
หน้าเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์) ต.หนองบัว โทร. ๐ ๓๖๔๙ ๔๓๖๖, ๐๙
๑๒๕๕ ๙๙๔๙ (เปิด ๐๗.๐๐-๒๐.๐๐ น. อาหารตามสั่ง ประเภท
แกงเผ็ด ปลาแม่น้ำ)

ครัวบ้านนอก (ทางหลวงหมายเลข ๓๐๑๗ มุ่งหน้าเขื่อน
ป่าสักชลสิทธิ์) ๒๒๗ ซ.๒๔ (ตรงข้ามศูนย์อนุรักษ์ฝั่งพัฒนานิคม)
ต.พัฒนานิคม โทร. ๐ ๓๖๖๓ ๙๐๕๗, ๐๙ ๑๙๐๖ ๔๐๑๓ (เปิด ๑๐.๐๐-
๒๔.๐๐ น. อาหารไทย อาหารตามสั่ง)

ครัวป่าสัก ๒๕๗/๑ ม.๑ ต.หนองบัว โทร. ๐ ๓๖๔๙ ๔๒๙๔

ชาวเขื่อน (ทางหลวงหมายเลข ๓๐๑๗ หน้าเขื่อนป่าสัก
ชลสิทธิ์) ๑๔๕ ซ.๒๘ ต.หนองบัว โทร. ๐ ๓๖๔๙๔๐๓๐, ๐๙ ๑๙๔๗
๒๗๕๖ (เปิด ๐๗.๓๐-๒๐.๓๐ น. อาหารไทย)

น่านน้ำป่าสัก ๒๓๔ ม.๑ ซ.๒๘ ต.หนองบัว โทร. ๐ ๓๖๔๙
๔๑๔๒ (เปิด ๐๙.๐๐-๒๐.๐๐ น. อาหารตามสั่ง)

ฝั่งหลวง ๓๖๕/๙-๑๐ ถ.สี่แยกชอย ๑๒ (อาหารตามสั่ง,
ก๋วยเตี๋ยว เปิด ๐๖.๐๐-๑๗.๓๐ น.)

อำเภอท่าวุ้ง

โพธิ์เงิน ปลาเผา ๑๙๐ ม.๑ ถ.ลพบุรี-สิงห์บุรี (ทางแยกท่าวุ้ง)
ต.โพธิ์ลาดแก้ว โทร. ๐๙ ๕๙๙๒ ๐๔๔๑ (เปิดทุกวัน ๐๙.๓๐-๒๑.๐๐ น.
อาหารประเภทปลาเผา)

หมายเลขโทรศัพท์ที่สำคัญ

ประชาสัมพันธ์จังหวัดลพบุรี
โรงพยาบาลลพบุรี

โทร. ๐ ๓๖๔๒ ๐๓๓๓

โทร. ๐ ๓๖๔๑ ๑๒๖๗,
๐ ๓๖๖๒ ๑๕๓๗-๔๖

โรงพยาบาลเบญจรมย์

โทร. ๐ ๓๖๔๑ ๒๑๖๐,
๐ ๓๖๔๑ ๓๙๓๓

สถานีตำรวจอำเภอเมืองลพบุรี

โทร. ๑๙๑,
๐ ๓๖๔๑ ๑๐๑๓,
๐ ๓๖๔๒ ๑๑๙๙

ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข

โทร. ๐ ๓๖๔๑ ๑๐๑๑,
๐ ๓๖๔๑ ๑๑๐๖

ตำรวจทางหลวง

โทร. ๑๑๙๓,
๐ ๓๖๔๑ ๑๖๒๒,
๐ ๓๖๖๓ ๘๒๗๒

ตำรวจท่องเที่ยว

โทร. ๑๑๕๕

กรมอุตุนิยมวิทยา

โทร. ๑๑๘๒

ศูนย์ข้อมูลท่องเที่ยว ททท. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานใหญ่

๑๖๐๐ ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ แขวงมักกะสัน

เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

โทร. ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๐๐ (๑๒๐ เลขหมาย)

โทรสาร ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๑๑

E-mail: info@tat.or.th

Website: www.tourismthailand.org

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

๔ ถนนราชดำเนินนอก เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

เปิดบริการทุกวัน ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น.

ททท. สำนักงานลพบุรี

ถนนรอบวัดพระธาตุ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ๑๕๐๐๐

โทร. ๐ ๓๖๔๒ ๒๗๖๘-๙

โทรสาร ๐ ๓๖๔๒ ๔๐๘๙

Website: www.tourismthailand.org/lopburi

E-mail: tatlobri@tat.or.th

พื้นที่ความรับผิดชอบ : ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี

บ้านท่ากระยาง

ข้อมูล : ททท. สำนักงานลพบุรี

กองข่าวสารการท่องเที่ยว (โทร. ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๐๐ ต่อ ๒๑๔๑ - ๕)

ออกแบบและจัดพิมพ์ : กองผลิตอุปกรณ์เผยแพร่ ฝ่ายบริการการตลาด

ข้อมูลรายละเอียดที่ระบุในเอกสารนี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้

ลิขสิทธิ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

มกราคม ๒๕๕๒

ห้ามจำหน่าย

ลายปูนปั้นภาพทศชาติ วัดไลย์

1672
เจดีย์อเนกนาค

๐๘.๐๐ - ๒๐.๐๐ น. ทุกวัน

บริการข้อมูลท่องเที่ยวทางโทรสาร ๒๔ ชั่วโมง

Website: www.tourismthailand.org

E-mail: info@tat.or.th

www.tourismthailand.org